

STANDARD

EKONOMİK VE TEKNİK DERGİ

YIL : 13

Sayı : 154

EKİM 1974

İÇİNDEKİLER

Sayfa

Cumhuriyet Döneminde Standardlaştırma	3
Dünya Standardlar Gü- nü Kutlandı	5 - 7
Türk Standardları Ensti- tüsü 20 Yaşında	9 -15
TSE Markasını Beş Yıl- dan Beri Başarı ile Uy- gulayan Firmalara Pla- ket Verildi	17
AEK Tarım Standardla- rının 25. Yılı Yurdumuz- da da Kutlandı	19-23
Summary Of Contents	25-35

NECATİBEY CADDESİ
ANKARA

31 Ekim 1974 tarihinde basılmıştır.

STANDARD

Sayın Okurlarının

Ramazân Bayramını

ve

Cumhuriyet Bayramını

Kutlar

BU SAYIMIZ

Dergimizin bu sayısı bir özel sayı ni-
teliğini taşımaktadır.

Başyazımız Cumhuriyet döneminde
standardlaştırma olaylarına ayrılmıştır.
Bu arada TSE'nin 20 yıllık geçmişine de
değinilmiştir.

14 Ekim tarihinde Dünya Standardlar
Günü yapılmıştır. Bu tören sırasında
AEK'nun 25'nci ve TSE'nin de 20'nci yıl-
dönümleri kutlanmıştır. Bu törenlerle
ilgili haberleri ve yapılan konuşmaları iç
sayfalarımızda geniş olarak vermekteyiz.

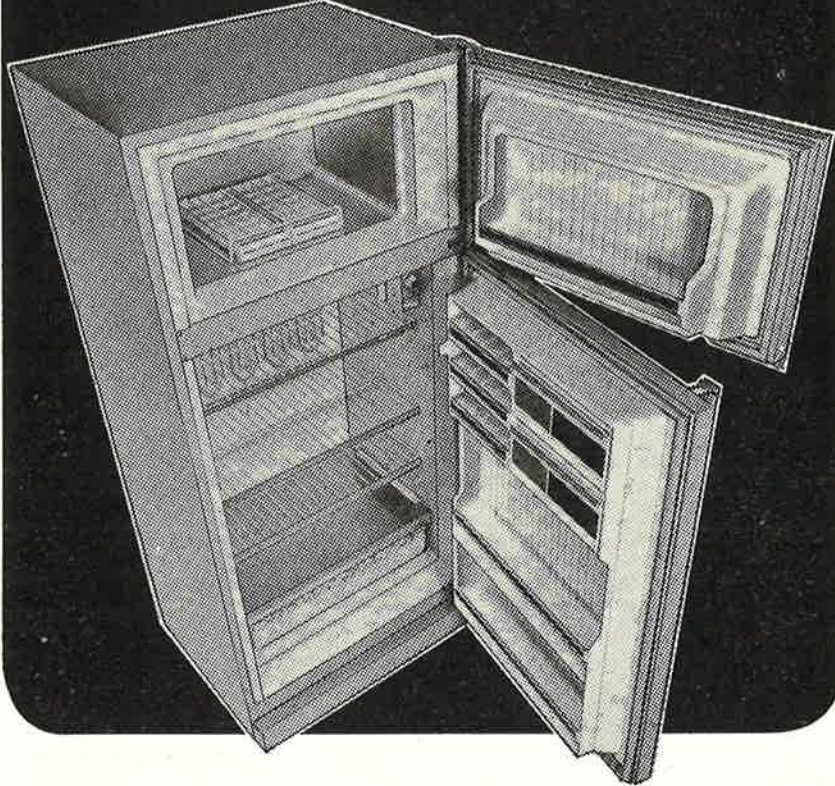
Kutlama törenleri, Ankara'dan baş-
ka 7 büyük kentimizde de yapılmıştır.

Bu törenler sırasında, TSE markası-
nı beş yıl başarı ile uygulayan firmalara
plaket verilmiştir.

TRT, bu yıldönümleri münasebetiyle
özel yayınlar yapmıştır. TRT'ye ve basını-
mıza teşekkürümüzü burada belirtmek
istiyoruz.

STANDARD

ARÇELİK dupleks

İKİ AYRI SOĞUTMA TEK MOTORLA

Arçelik Dupleks'te, normal bir buzdolabı olan alt bölme için gerekli soğutmayı da, üstteki "derin dondurucu" bölme için gerekli o müthiş soğutmayı da tek motor sağlar. Böylece, daha az elektrik sarfiyatı ve daha az arızalanma ihtimaliyle daha masrafsızdır Arçelik Dupleks. Daha sessizdir.

Tek motorlu Arçelik Dupleks'te yiyeceklere içeceklere ayrılan yer daha büyüktür. İki ayrı soğutma tek motorla! İki kapılı buzdolabı yapımında bütün dünyada uygulanan sistem budur. Yurdumuzda yalnız Arçelik, Dupleks'te bu sistemle başlamış, bu sistemle devam etmektedir!

Genel Satıcıları:
BEKO TİCARET A.Ş.
Tel.: 49 00 39
BURLA BİRADERLER ve Şsı.
Tel.: 45 52 00

kalitede öncü... fiyatta ölçü

Yeni Ajans — 2159 (146)

Cumhuriyet Döneminde Standardlaştırma

Faruk A. SÜNER

Geçen Ekim ayı, ulusal ve uluslararası kutlamalarla dolu bir ay oldu. Bu arada Dünya Standardlar Günü de kutlandı.

Avrupa ülkelerinin çoğunda yapıldığı gibi, Avrupa Ekonomik Komisyonu (AEK) nun 25. yıldönümünü kutlamak amacıyla memleketimizde de bir tören düzenlendi. Uluslararası tarım standartlarının gelişmesini hep birlikte, yakından izledik. Bizce bu ay içindeki anma törenlerinden en önemlisi, Türk Standardları Enstitüsü'nün 20. yaşına basmasıdır.

Bu olaylara bir önceki yazımızda değinmiştik. Dergimiz, bu sayısında geçen ay yurt çapında kutlanan bu mutlu yıldönümlerinin yankılarını ayrıntılı olarak vermektedir. Konuya yeniden dönmekteki amacımız, Türkiye'deki standardlaştırma çalışmalarının TSE'den önceki gelişmelerin dile getirmektir.

Osmanlı İmparatorluğunun daha 15. ve 16. yüzyıllarda ortaya koyduğu standartlardan söz edecek değiliz. Bunları, çeşitli yönleri ile daha önce işlemiş bulunuyoruz. Bu kez, Cumhuriyet dönemini ele almak ve Türk Standardları Enstitüsü kurulmadan önce yurdumuzda standardlaştırma işlerinin durumunu ve gelişimini gözden geçirmek istiyoruz.

Cumhuriyet ile birlikte özel sektör, Osmanlı İmparatorluğunun son günlerinde standardlaştırma alanında başlattığı girişimlere hız vermiştir. Başta İstanbul Ticaret Odası ve Adana Ticaret Borsası olmak üzere çeşitli tacir kuruluşları, standartların gereğini ve kontrolsüz ihracatın sakıncalarını ortaya koyan toplantılar düzenlemişlerdir. Bu arada Adana Pamuk Borsası da, o zamanın Bölge Ticaret Müdürü olan Sayın Faik Kurdoğlu'nun önyak olması ile Liverpool'dan standard pamuk örnekleri getirmiş ve benzeri uygulamalara girişmiştir.

Bütün bu çalışmalar TBMM'ne aktarılmış ve uzun çabalar sonunda 1705 sayılı «Ticarette Tağşışın Men'i ve İhracatın Murakabe ve Korunması Hakkında Kanun» çıkarılarak 1930 yılında yürürlüğe konmuştur. Kendi kendine işleyemeyen bu Yasa, hangi mal için uygulanacaksa, önce o malın standardı hazırlanıyordu. Bu standartlar, o günün anlayışına göre, malın niteliklerine, kontrolün yapılma yöntemine ve standarda aykırı oldukları saptanan mallar için tutulacak yasal yollara kadar bütün bilgileri içinde toplayan tüzükler halindeydi. İlk tüzük 1931 yılında fındık hakkında yayımlanmış;

bunu çekirdeksiz kuru üzüm, yumurta, palamut gibi malların standartları izlemiştir.

Bu ilk tüzükleri hazırlama görevi, sonradan Türkofis ve Dış Ticaret Dairesi adlarını alacak olan Ticaret Bakanlığına bağlı İhracat Ofisi'ne verilmiştir. Aradan 6 yıl geçtikten sonra tüzüklere göre kontrolü Ticaret Odalarına bırakılmış olan bu işin, Devletçe ele alınması daha uygun bulunmuş; 1936 yılında 1705 sayılı yasaya ek olarak çıkarılan 3018 sayılı Yasa ile Ticaret Bakanlığında kurulan Standardizasyon Müdürlüğü görevlendirilmiştir. O zamanlar «İktisat ve Ticaret Vekâleti», tek bir bakanlıktı. İhracat mallarına ilişkin görevlerle Standardizasyon Müdürlüğü uğraşırken, Sanayi Dairesi Reisliği de sanayi standartlarını yapıyor ve uyguluyordu. Böylece hem standartları yapmak, hem de bunları uygulamak ve kontrol etmek işleri tek elde, bir bakanlıkta toplanmıştı.

İkinci Dünya Savaşına kadar bu yolda yürütülen standardlaştırma çalışmaları istenen gelişmeyi gösterememiş ve Türkiye'de yapılan standartların sayısı (ihracat malları ve sanayi mallarına ilişkin olanlar birarada) 22'yi geçmemişti. Savaştan sonra Dünyanın her yerinde büyük bir ilerleme gösteren standardlaştırma işlerinin yurdumuzda da yeniden düzenlenmesi gereğini ortaya çıkmış ve bunun için Birleşmiş Milletlere başvurularak bir standardlaştırma uzmanı istenmişti. 1952 yılında memleketimize gelen Olle Sturen adındaki bu uzman, İsveç'li idi. Memleketimizin ihracat durumunu, sanayii ni inceledi ve standardlaştırma çalışmalarımız hakkında bilgi edindi. Sonunda verdiği rapora göre, artık Batı'da standardı hem yapan; hem de uygulayan hükümet kalmamıştı. Standard yapma işi, bilim, Devlet ve özel sektör temsilcilerinden oluşan tamamen özerk kuruluşlara bırakılmalı idi. Kontrolü ise, icra kuvveti olan bakanlıklar ve bu bakanlıkların örgütleri yapmalıydı. Bu görüşler, Cumhuriyet Hükümeti tarafından benimsendi ve Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği, bu ilkelere göre çalışacak bir enstitü kurmakla görevlendirildi.

İşte 20 yıl önce kurulan ve çok çabuk gelişen TSE, bu enstitüdür. TSE, Hükümetin 20 yılda yaptığı 22 standarda karşılık, 20 yılda 1750 «Türk Standardı» hazırlamış; bunlardan 331'i Hükümet tarafından mecburi yürürlüğe konmuştur.

Türkkablo'dan yenilik

alüminyum iletkenli EKONOMİK ve HAFİF enerji kablosu ALVİNAL®

Yeniliklerin öncüsü Türkkablo, sahip olduğu modern teknoloji ile yeni bir enerji kablosu ALVİNAL'i gerçekleştirmiştir.

Bütün tipleriyle, seri olarak üretimine geçilecek olan ALVİNAL, aynı görevi yapan bakır iletkenli kablolarla oranla daha hafif ve ucuzdur. Yapımında elektriksel özellikleri yüksek ve temini kolay alüminyum iletken kullanılmaktadır. Yeraltı ve yerüstü ağır hizmet şartlarına dayanıklıdır. Tesis kolay ve ekonomiktir.

Türk standartlarına uygunluğu, Türk Standartları Enstitüsü tarafından saptanmış ve tüketicinin güveni TSE markasını taşımaya hak kazanmıştır.

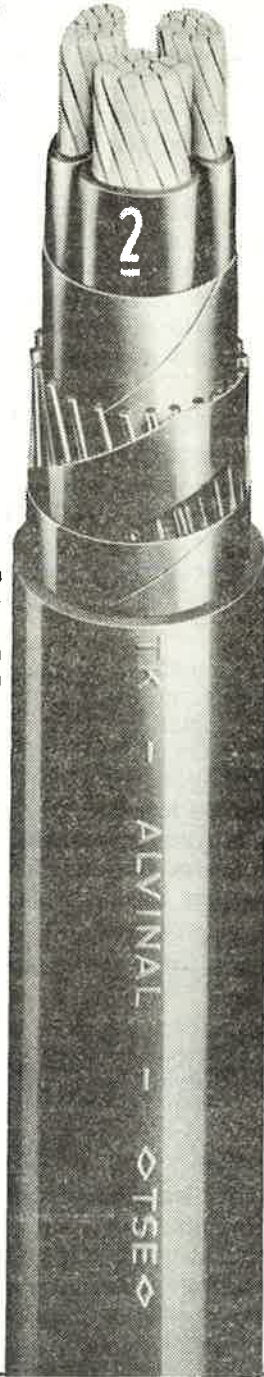
ALVİNAL hakkında daha fazla bilgi almak için aşağıdaki adreslere başvurunuz.

TÜRKKABLO A.O.

MERKEZ :
İnönü Cad. 69/1 Taksim — İstanbul
Tel. : 45 52 38 - 39 Teleks : 266 İstanbul
FABRİKA :
P.K. 53 İzmit Tel. : 14 76 - 13 97

TÜRKKABLO MAMULLERİ SATIŞ MAĞAZASI :
Kemeraltı Cad. 34 Karaköy - İstanbul
Tel. : 49 04 73 — 44 12 81
Şehit Teğmen Kalmaz Cad. 27/1 Ankara
Tel. : 11 20 83 — 11 25 17

ALVİNAL PROGRAMI
0.6/1 kV için üç ayrı tiptedir.
Tipler _____
ALVİNAL - D (YAVV)
ALVİNAL - K (YAVMV)
ALVİNAL - Z (YAVŞV)
16 mm²'den 240 mm²'ye kadar

ADMAR

(Admar — 74444 (147))

DÜNYA STANDARLAR GÜNÜ KUTLANDI

ANKARA'DAN BAŞKA 7 KENTİMİZDE DE
TÖREN VE TOPLANTILAR DÜZENLENDİ

Dünya Standartlar Günü, ISO'ya üye ülkelerle birlikte yurdumuzda da, 14 Ekim 1974 günü törenlerle kutlanmıştır.

Bu yıl Ankara'da Türk Standartları Enstitüsünde yapılan Törenden başka İzmir, Adana Mersin, Konya, Samsun, Eskişehir ve Antalya'da da Dünya Standartlar Günü'nü kutlamak amacıyla toplantılar düzenlenmiştir. Tören ve toplantı düzenleyen kentlerimizden derlenecek haberleri ve fotoğrafları, gelecek sayımızda okurlarımıza sunacağız.

Ankara'da, Türk Standartları Enstitüsü Merkezinde düzenlenen tören, 14 Ekim 1974 günü saat 10.00'da, TSE Yönetim Kurulu Başkanı Faruk A. Sünter'in bir konuşması ile başlamıştır. Sünter bu açış konuşmasında, davetlilere «hoşgeldiniz» dedikten sonra, bu yılki Dünya Standartlar Günü'nün ayrı bir önemi olduğunu ve bu Gün'de TSE'nin 20. Kuruluş Yıldönümü, Avrupa Ekonomik Komisyonu Tarım Standartlarının 25. yılı ve Uluslararası Elektroteknik Komisyonu (IEC) nun 70. Kuruluş Yıldönümünün de kutlandığını belirtmiştir. (Törenin, bu yıldönümlerine ilişkin bölümlerini, bu sayımızda ayrı ayrı ve etraflı olarak veriyoruz.)

Programa göre, günün ilk konuşmasını TSE Yayın ve Tanıtma Müdürü Taner Berkün «Dünya Standartları Günü» konusunda yapmıştır. Bu konuşmanın tamamını aşağıda bulacaksınız :

DÜNYA STANDARLAR GÜNÜ

«Bugün, Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) nun, 1946 yılında kuruluşuna karar verilisinin 28. yıldönümüdür ve bu yıldö-

T. Berkün, Dünya Standartlar Günü konusundaki konuşmasını yaparken

nümü, 1970 yılından beri bütün ISO üyesi ülkelerde «Dünya Standartlar Günü» olarak kutlanmaktadır.

Dünya Standartlar Günü'nün saptanması ile ilgili çalışmalarını ve böyle bir günün, standardlaştırmanın gelişmesi açısından taşıdığı anlam ve önemi ele almadan önce, uluslararası standardlaştırma hareketinin tarihsel gelişimi hakkında kısaca bilgi vermek yararlı olacaktır.

İlk insanlar tarafından içgüdüsel olarak bulunan ve uygulanan çeşitli standartlar, yüzyıllar boyunca, insanlığın ekonomik ve sosyal alanlardaki gelişmesine paralel olarak hem sayıca artmış, hem de belirli ihtiyaçları karşılamak amacıyla bilinçli olarak konan bir takım kurallar görünümünü almıştır.

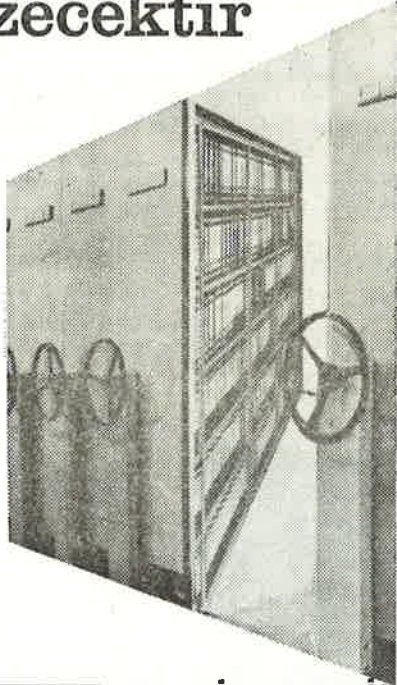
XVIII. Yüzyılda başlayıp, XIX. Yüzyıl boyunca süren ve Büyük Sanayi Devrimi adı verilen hareket, Batı toplumlarının ekonomik ve sosyal yapılarında büyük değişimlere yol açarken, «yığınla üretim» ve «seri imalat» yöntemlerini de getirmiştir.

Çağdaş standardlaştırma hareketinin ortaya çıkmasında bu yöntemlerin etkisi büyük olmuştur. Bu bakımdan, standardlaştırmanın gü-

**Uzmanınız
diyor ki:**

dosyalama
arşivleme
depolama
işlerinizdeki
müşküllerinizi
COMPACT
sistemi
çözecektir

**COMPACT
SİSTEMİ İLE :**

- Dosyalama - Arşivleme - Depolama işlerinizi daha muntazam ve emniyetli hale getirecek
- Büyük yer tasarrufu sağlayacak
- Gittikçe artan mali külfetlerden kurtaracaktır.

COMPACT SİSTEMİ Raylar üzerinde hareketli olup çok dar mesafelerde çalışma imkânı sağlar.

COMPACT SİSTEMİ HAKKINDA
GENİŞ AÇIKLAYICI BİLGİ İÇİN:
MASİS ÇELİK EŞYA SANAYİİ A.Ş.
hizmetinizdedir.

MASİS ÇELİK EŞYA SANAYİİ A.Ş.

Ist. Merkez : Tel. : 45 22 45 Mağaza Tel. : 47 79 44
Ankara Yetkili Bayii : Cevdet Özden Tel. : 12 38 38
Adana Yetkili Bayii : SU - TE Yapı ve Dekorasyon Merkezi Tel. : 15741
Samsun Yetkili Bayii : Akar Kırtaslye Tel. : 2232

Ajanstek — 74/56 (148)

nümüzde ulaştığı gelişme düzeyinin arkasında, Büyük Sanayi Devrimini başlangıç noktası olarak görmek yerinde olur.

Bu dönemde, işletme düzeyindeki standardlaştırma çalışmaları hızla gelişirken, XIX. Yüzyılın sorunlarına doğru bir taraftan, farklı standartların ususal ekonomilerinde sebep olduğu kayıpları önlemek amacıyla ulusal standardlaştırma yönünde girişimler başlamış; öte yandan sanayileşme ilerledikçe artan verimin ve üretimin bir sonucu olarak ticaret, ulusal sınırları aşmış, dünya ölçüsünde bir önem kazanmaya başlamıştır.

Ülkelerin, farklı ulusal standartları uygulamaları, uluslararası ticaretin gelişmesini önleyen başlıca engellerden biridir. Bu nedenle, her düzeyde olduğu gibi, uluslararası düzeyde de, mal mübadelelerinde geçerli olan standartlar arasındaki farklılıkları gidermek, bu alanda bir uyum sağlamak kaçınılmaz olmuştur. İşte uluslararası standardlaştırma çalışmaları, bu zorunluk karşısında başlatılmıştır.

Uluslararası standardlaştırmanın önemini ilk kavrayanların, elektrik mühendisleri olduğu görülmektedir. XIX. Yüzyılın geride bıraktığı yıllarda, çeşitli ülkelerde düzenlenen kongrelerde elektrik ve elektroteknik alanındaki uluslararası standartları saptamak üzere düzenli ve sürekli olarak çalışacak bir örgütün kurulması, yoğun tartışmalara konu olmaktadır.

Bunun sonucu, 1904 yılında B. Amerika'nın Saint Louis kentinde toplanan Uluslararası Elektrik Kongresinde alındı ve Uluslararası Elektroteknik Komisyonu (IEC) nin kurulması kararlaştırıldı.

O halde bu yıl, öteki mutlu yıldönümleri ile birlikte, TSE'nin 1956'dan beri üyesi ve Türkiye Temsilcisi bulunduğu Uluslararası Elektroteknik Komisyonu'nun da 70. kuruluş yıldönümünü kutlamaktayız. Uluslararası standardlaştırmanın öncü kuruluşu olan IEC, 70 yıllık geçmişinde bu niteliğine yaraşır bir gelişme göstermiştir. Elektrotekniknin çeşitli dallarında uluslararası standartları hazırlayan IEC teknik komitelerinin sayısı 80'i bulmuştur. 41 ülkenin üye olduğu örgütün yayımladığı uluslararası standartlar ise 1000'e yükselmiştir.

Elektroteknik alanındaki örgütlenme, elbette sorunu çözmeye yeterli değildi. Çeşitli konulardaki, özellikle makina mühendisliği dalındaki standardlaştırma çalışmalarında uluslararası işbirliği zorunluğa da, XX. Yüzyıllarda bir-

likte kendini duyurmuştur. Ancak, IEC'nin çalışma alanı dışında kalan konulardaki uluslararası standartları hazırlayacak bir örgütün kurulması 1926 yılına kadar gecikti. Bu tarihte, bazı ulusal standardlaştırma kurumlarının öncülüğü ile New York'ta düzenlenen bir konferansta alınan kararla «Ulusal Standard Kurumları Uluslararası Federasyonu (ISA)» kuruldu.

Fakat 1930'larda dünya üstüne çöken savaş bulutları, kurucu üyelere bazılarının örgütten ayrılmasına yol açınca, ISA da giderek çalışamaz duruma düştü ve 1942'de dağılmak zorunda kaldı.

İkinci Dünya Savaşı'nın 18 müttefik ülkesi, 1944 yılında «Birleşmiş Milletler Standardları Koordinasyon Komitesi (UNSCC)» ni kurdu; ancak, Savaş koşulları altında ve geçici olarak kurulmuş bulunan bu örgüt, verimli bir çalışma yapamadı.

Uluslararası standardlaştırma örgütünü kurma girişimleri, Savaşın hemen sonra yeniden başladı. 1946 yılının 14 Ekim günü Londra'da bir araya gelen 25 ülkenin temsilcileri, konuyu tartıştı ve «sınai standartların uluslararası düzeyde uyumunu ve birleştirilmesini sağlamak amacıyla» Uluslararası Standardlaştırma Örgütü (ISO) nun kurulmasını kararlaştırdılar.

İşte bugün, 80'i bulan üyesi, 160 teknik komitesi ve yayımladığı 3000 uluslararası standardı ile, bu alanda en büyük ve yaygın bir örgüt haline gelen ISO, böylece kurulmuş oluyordu.

Standardlaştırma, ilgili üretim kesimleri ve bilimsel çevrelerde yakından izlenebilen ve ilişki kurulabilen bir çalışma alanıdır. Bir başka deyimle, konunun ilgilileri eninde sonunda ilgilendikleri standartlarla karşı karşıya gelmek durumundadırlar. Oysa standardlaştırmanın ekonomik ve sosyal yararları hem çok yönlü hem de daha geniş kapsamlıdır. Standardlaştırma, üretimi belirli bir düzene koyma, verimliliği artırma gibi hedeflerinin yanısıra ve belki de bunlardan daha önemlisi, büyük çoğunluğunun tüketici olduğu halk yığınlarının hayat düzeylerini yükseltmeyi, toplumun refahını artırmayı amaçlar.

Standardlaştırmanın hizmet etmeyi amaçladığı toplum ise, önemli bir bölümü ile standartları henüz tanıyamamakta; onlardan sağlayacağı yararların bilincine tam olarak varamamış bulunmaktadır. Bunda, standardlaştırma ile uğraşanların bu kavramı halka yeterin-

ce tanıtmamış olmalarının da payı büyüktür.

Uluslararası Standardlaştırma Örgütü'nün Başkanlığını yaptığı sırada, TSE'nin kurucusu ve Yönetim Kurulu Başkanı Faruk A. Sünter'i yılda bir gün olsun, standardlaştırmayı dünya ölçüsünde ve yoğun bir biçimde halka tanıtmaya düşüncesine götüren, yukarıda açıkladığımız noksanlık olmuştur.

1968 yılında B. Amerika'da standardlaştırmanın 50. yıldönümü törenlerine şeref misafiri olarak katılan Sünter, Başkanı bulunduğu ISO'nun, amaçlarına ulaşabilmek için dünya ölçüsünde bir program hazırlayarak uygulaması gerektiğini belirtmiş; bu arada, tıpkı «Anneler Günü», «İnsan Hakları Günü» gibi bir «Standartlar Günü» saptanmasına ve tüm ISO ülkelerinde kutlanacak olan bu günün, yaygın bir tanıtmaya aracı olarak kullanılmasını önermiştir.

O sırada geniş yankı uyandıran bu öneri daha da geliştirilerek 1969 yılı ISO Konyesi toplantısında ele alınmıştır. Konsey, yapılan görüşmelerden sonra, 1946 Londra Konferansında ISO'nun kurulmasına karar verilen 14 Ekim tarihini «Dünya Standartlar Günü» olarak saptamış ve ilki 1970 yılında uygulanmak üzere, ISO üyelerinin her yıl 14 Ekim gününü «Dünya Standartlar Günü» olarak kutlamalarını kararlaştırmıştır.

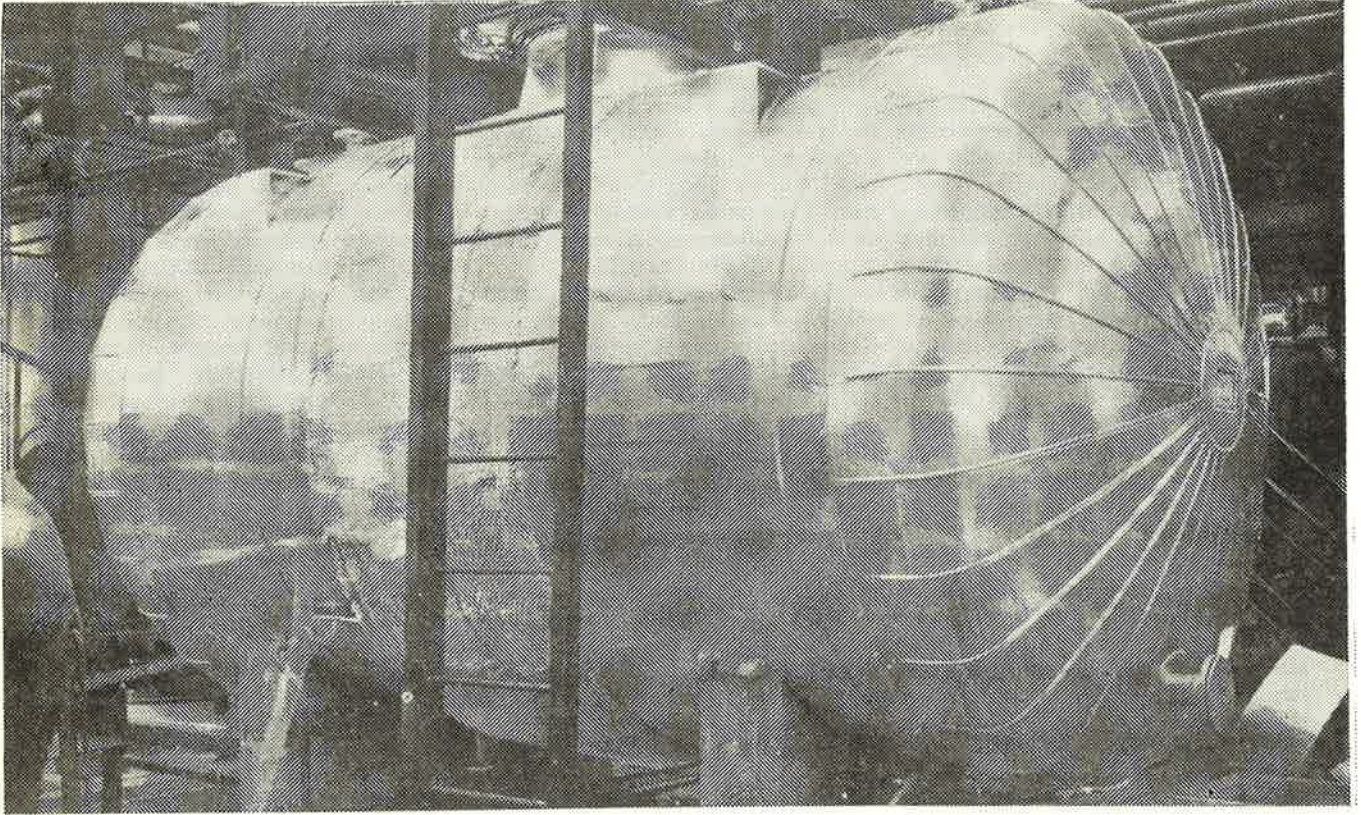
O tarihten bu yana Dünya Standartlar Günü, ISO üyelerince toplantılar, konferans, seminer ve törenler düzenlenmek; basın ve yayın organlarında özel yayınlar yapmak suretiyle kutlanmakta; böylelikle standardlaştırmanın yaygın bir biçimde tanıtılması sağlanmaktadır.»

★

TRT, Dünya Standartlar Gününde Özel Yayın Yaptı

Türkiye Radyoları, 14 Ekim Dünya Standartlar Günü öncesinde ve sonrasında, haber bültenlerinde olaya geniş yer vermiş; TRT Televizyonu da 14 Ekim günü saat 20.00'deki haber bülteninde, TSE'deki töreni yayınlamıştır.

Türk Standartları Enstitüsü'nün 20. Kuruluş Yıldönümü dolayısıyla, aynı gün «Güne Bakış» programında, TSE'yi ve çalışmalarını konu alan 6 dakikalık bir film göstermiştir. Filmde, özellikle Enstitü laboratuvarlarının halkımızı yakından ilgilendiren bazı tüketim malları üzerindeki çalışmaları sunulmuştur.

KAZAN VE TANKLARINIZI KORUYUNUZ

İZOCAM®-TEL

(SAINT - GOBAIN **TEL** PROSEDESİNE GÖRE)

Sanayide kullanılan tank, kazan ve borular, genellikle, içine konulan akışkanın sıcaklığı ile ilgili olarak izole edilmelidirler.

Lüzumsuz ısı kaybını önlemek ve akışkanın sıcaklığını istenen şekilde muhafaza edebilmek için kullanılan izolasyon malzemesinin cins ve kalitesine dikkat etmek gerekir. Yanmayan, asitlerden müteessir olmayan, tank ve kazan cidarlarında paslanma ve korozyon yapmayan, lif kalınlığı 3.8 - 4.5 mikron ve ısı iletkenlik katsayısı 0°de $\lambda=0.029$ olan İZOCAM, kazan, tank, boru ve emsali tesisler için en ideal bir izolasyon malzemesidir.

Unutmamak gerekir ki, ısı izolasyonu için yapılan masraf, ısıtma enerjisinden yapılacak tasarrufla kısa zamanda kendini öder.

TEKNİK BİLGİ İÇİN TEKNİK MÜŞAVİRLİK BÜROLARIMIZ ÜCRETSİZ EMRİNİZDEDİR.

İSTANBUL	ANKARA	İZMİR	BURSA	ADANA	TRABZON	İSKENDERUN
49 84 51	17 46 16	34 859	12 470	12 823	23 98	22 56
45 35 68						

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ 20 YAŞINDA

ENSTİTÜ'NÜN 20. KURULUŞ YILDÖNÜMÜ, 14 EKİM DÜNYA STANDARDLAR GÜNÜNDE KUTLANDI

Türk Standardları Enstitüsü, 16 Ekim 1954 günü, o zamanki İktisat ve Ticaret Bakanı Sıtkı Yırcalı'nın verdiği direktif üzerine Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Yönetim Kurulunca, alınan bir kararla kurulmuştur.

TSE'nin 20. Kuruluş Yıldönümü, bu yıl 14 Ekim Dünya Standardlar Günü töreni çerçevesinde düzenlenen özel bir programla kutlanmıştır.

Dünya Standardlar Günü töreninde, TSE 20. Kuruluş Yıldönümü vesilesiyle bir konuşma yapan Enstitü Genel Sekreteri Velid İskendiyar, kuruluş hazırlıklarını, TSE'nin 20 yıllık çalışmalarını anlatmış ve halkımızı yakından ilgilendiren TSE Markası çalışmaları hakkında etraflı bilgi vermiştir.

Bu konuşmayı aşağıda aynen veriyoruz:

TSE TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ'NÜN 20. KURULUŞ YILDÖNÜMÜ VE TSE STANDARDLARA UYGUNLUK MARKASI

«Türk Standardları Enstitüsü bugün, Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği bünyesindeki kuruluşunun 20. yıldönümünü kutlamaktadır.

Ülkemizdeki standardlaştırma çalışmalarının tarihi çok eskidir. Osmanlı İmparatorluğu döneminde, özellikle XV. ve XVI. Yüzyıllarda, çeşitli ürünlerin ve tüketim mallarının bugünkü anlamda standardları hazırlanmış ve başarıyla uygulanmıştır. Sultan II. Beyazid'in 1502 tarihinde yayımladığı «Kanunname-i İhtisab-ı Bursa (Bursa Belediye Kanunu)» adlı ferman, o dönemde piyasa düzenini sağlamak amacıyla yürürlüğe konan standardların en iyi örneklerini vermektedir. Topkapı Sarayı arşivlerinde bulunan bu belgenin fotoko-

pileri ve bugünkü Türkçeye çevirisi, Türk Standardları Enstitüsü tarafından yayımlanmıştır.

Osmanlı İmparatorluğu'nun siyasal alandaki duraklama ve gerileme dönemleri, ekonomik düzeyin ve üretimin de giderek bozulmasına, soysuzlaşmasına yol açmıştır. Bunun sonucu olarak, Sanayi Devrimi Batı toplumlarını büyük bir hızla sanayi toplumları haline dönüştürürken, Türkler geniş ölçüde tarıma dayalı ve bir bölümü ile de geçimini esnafıktan sağlayan geri bir toplum durumuna düşmüştür.

Kurtuluş Savaşımız başladığı sırada, Balkan ve Birinci Dünya Savaşının da etkileriyle ekonomimiz tamamen felce uğramış; standardlaştırma bir yana, halkımız zorunlu tüketim mallarının en düşük kalitede olanını bile bulamama durumuna düşmüş bulunuyordu.

Cumhuriyet döneminde, ekonomik alandaki eksiklerimizi saptamak ve bunları gidermek için alınacak tedbirleri kararlaştırmak üzere 1923 yılında İzmir'de toplanan «İktisat Kongresi», uzun savaş yıllarının da etkisiyle ulusal üretimin nitelik ve nicelik yönlerinden çok gerilediğini ortaya koymuştu. Kısa bir süre sonra patlak veren ve tüm dünyayı saran büyük ekonomik bunalım da, fiyatların hızla düşmesine ve üstün kalite düzeyindeki malların bile dünya piyasalarında çok ucuzlamasına yol açtı. Bu durum karşısında genç Türkiye Cumhuriyeti, herşeyden önce ihracatını disiplin altına almak; dış pazarlara iyi nitelikte mal satmak zorundaydı.

1930 yılında yürürlüğe konan 1705 sayılı «Ticarette Tağşişin Men'i ve İhracatın Murakabe ve Korunması Hakkındaki Kanun» bu zorunluluğun bir sonucu olarak hazırlandı.

Cumhuriyet Hükümeti, yukarıda adı verilen Yasaya göre, ülkenin ihtiyacı olan ulusal standard-

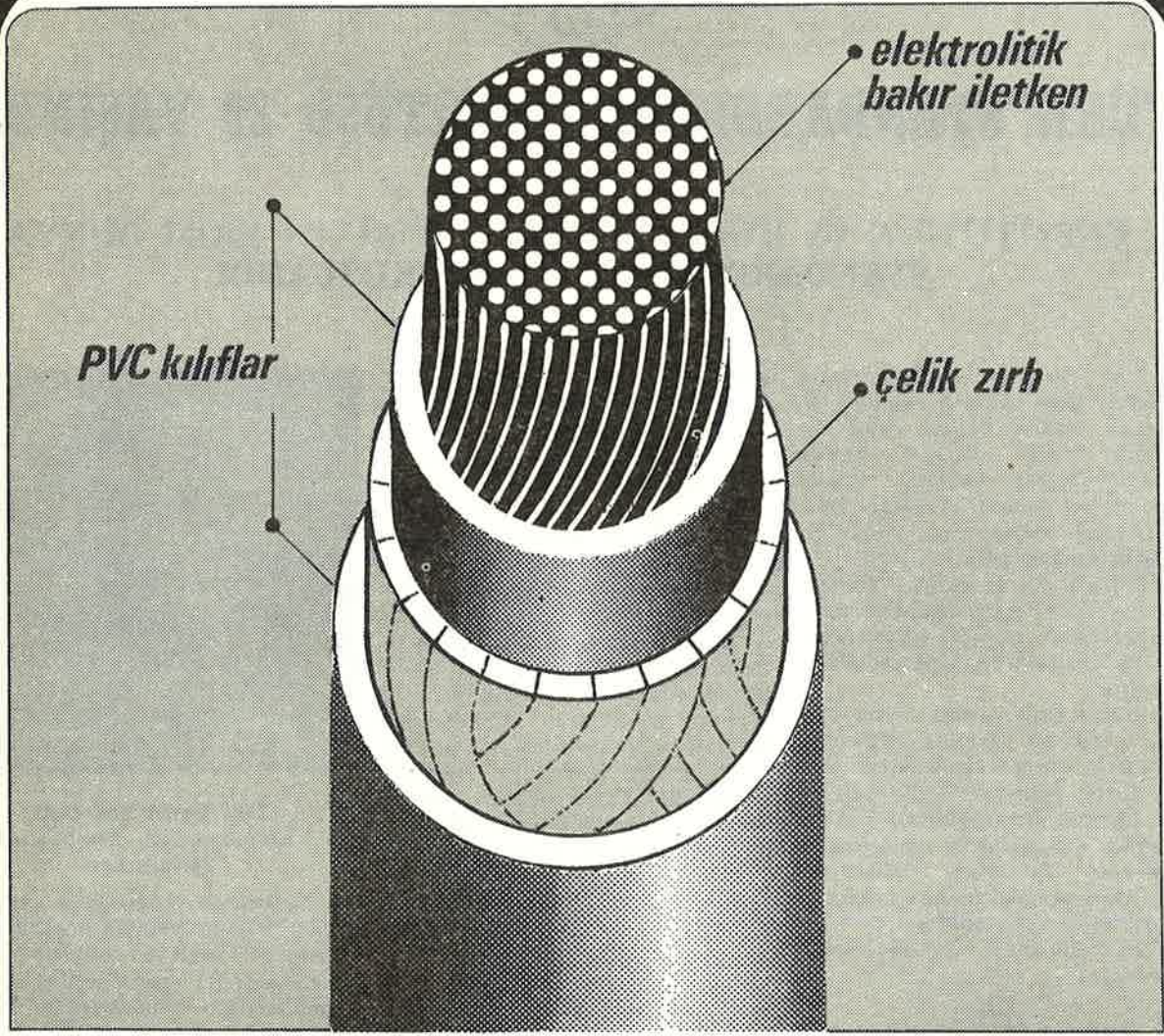
**TSE Genel Sekreteri
V. İsfendiyar 20. Yıldönümünde
konuşurken**

ları hazırlama ve zorunlu uygulamaya koyma yetkisine sahip oluyordu. Hükümet bu yetkisini, o zamanki adı ile «norm murakabe nizamnameleri» hazırlamak ve yürürlüğe koymak suretiyle kullanmıştır. Büyük çoğunluğu ihraç ürünlerimizle ilgili olan ve ihracatta zorunlu olarak uygulanan bu standardların (tüzüklerin) sayısı zamanla 22'yi bulmuştur.

İkinci Dünya Savaşını izleyen yıllarda, pek çok ülkelerde olduğu gibi, standardlaştırma alanındaki çalışmaları yeni bir anlayış ve yaklaşımla düzenleme ihtiyacı duyuldu. Savaşa girmemiş olmanın avantajlarını değerlendirmek; gerek tarım, gerekse sanayi kesimlerinde ihracatla birlikte iç piyasaya da dönük üretimi artırma girişimlerini hızla başlatmak gerekiyordu.

Bu aşamada, üretimin nicelik ve nitelik yönlerinden geliştirilmesinde, standardlaştırma ile sağlanacak olumlu sonuçları öngörebilen yöneticiler, 1705 ve buna ek 3018 sayılı yasalarla kurulan düzenin yeniden gözden geçirilmesi ve varsa, yasal ya da örgütsel eksiklerimizin giderilmesi amacıyla Birleşmiş Milletlere başvurarak, bir

TSE TÜRK STANDARTLARINA UYGUN KALİTE GARANTİSİ

enerji naklinde TECRÜBE • GÜVEN • YÜKSEK VERİM

DEĞİŞİK TİP VE KESİTLERDE

- TESİSAT KABLOLARI
- YERALTI KABLOLARI
- TELEFON KABLOLARI

YILMAZ KABLO SANAYİ A.Ş.

Merkez: Okçumusa Cad. 70 - Karaköy - İST. - Telf.: 44 24 52 - 49 35 35

Fabrika: Topkapı, Maltepe Cad. 10/3 - İST. - Telf.: 21 76 22

YILMAZ KABLO

standardlaştırma uzmanı istemişlerdir.

Birleşmiş Milletler tarafından 1952 yılında Türkiye'ye gönderilen İsveçli uzman Olle Sturen (Uluslararası «Standardlaştırma Örgütü - ISO'nun bugünkü Genel Sekreteri), İktisat ve Ticaret Bakanlığının direktifi ile, Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği'nde, o zamanki Birlik Genel Sekreteri Faruk A. Sunter'in önderliğinde çalışmalara başlandı.

İki yıl süren çalışmalardan sonra hazırlanarak İktisat ve Ticaret Bakanlığınca sunulan rapora göre, standardlaştırma artık, başından sonuna kadar yalnızca bir hükümet işi değil, tüm menfaat gruplarının, söz gelişi üretim kesiminin, bilimsel kuruluşların, tüketicilerin de katkıda bulunacakları bir ekip çalışması ve sorumluluğu olmalıydı. Standardların, böyle bir işbirliğine yapısında yer verecek tarafsız ve uzmanlaşmış bir organ tarafından hazırlanması; bir yürütme görevi olan zorunlu uygulamayı ise, yine eskisi gibi hükümetin üstlenmesi öngörülmüştü.

İktisat ve Ticaret Bakanlığı, standardlaştırma konusunda çağdaş görüşleri yansıtan bu raporu uygun buldu ve T. Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği'ne 5590 sayılı Yasanın 62. maddesinin «h» bendine göre, bir standardlaştırma enstitüsü kurulup işletilmesi talimatını verdi.

Birlik Genel Sekreteri Faruk A. Sunter ile Olle Sturen, Birlik bünyesinde bir birim olarak düşünülen enstitünün statü tasarısını hazırladılar ve bu tasarı, 16 Ekim 1954 günü Yönetim Kurulunca onaylanarak «Türk Standardları Enstitüsü» kurulmuş oldu. Enstitü Başkanlığına Faruk A. Sunter, Başkan Yardımcılığına Ahmet Cemil Conk, Genel Sekreterliğe de Necmettin Tanyolaç getirildi ve Olle Sturen ile Birlikte bu ekip, kuruluş çalışmalarına başladılar.

TSE'nin, kurumlar için oldukça kısa sayılabilecek 20 yıllık bir sürede, ulusal standardlaştırma çalışmalarında elde ettiği sonuçları :

- a) Kuruluş yasasından önceki;
- b) Kuruluş yasasından sonraki;

dönemlerde olmak üzere iki aşamada inceleyeceğiz.

a) TSE'nin, Kuruluş Yasasından Önceki Çalışmaları :

Enstitü'nün, 1960 yılında kabul edilen 132 sayılı Kuruluş Yasası çıkıncaya kadar geçen 6 yıllık süreçteki çalışmaları, son derece kı-

sıtlı olanaklara rağmen, çok yönlü olmuş ve başarılı sonuçlar alınmıştır. Bu çalışmalar ve alınan sonuçlara ilişkin özet bilgiler vermeden önce, bu kadar kısa süre içinde bir kuruluş yasasını gerçekleştirecek ortamın yaratılmış olmasını, Türkiye'de standardlaştırma hareketinin öncüleri adına önemli bir başarı olarak anmak gerekir.

— TSE, kuruluşundan bir yıl sonra statüsünü değiştirmiş ve böylece hem T. Odalar Birliği'nden sağlanan kısıtlı gelirini artırmak; hem de çalışmalarda verimliliği yükseltecek bazı yönetsel değişikliklere kavuşmak olanağını bulmuştur.

— Enstitü, başlangıçtaki bütün güçlüklerle rağmen ilk iş olarak uluslararası standardlaştırma çevreleri ile de ilişkiler kurmuş ve kuruluşundan 7,5 ay sonra (26.5.1955) Uluslararası Standardlaştırma Örgütü (ISO) ne, 1 Ocak 1956 tarihinde de Uluslararası Elektroteknik Komisyonu (IEC) na üye olmuş; bu örgütlerin Türkiye Temsilcisi durumuna gelmiştir.

— Özellikle yeni statünün sağladığı olanaklarla, hazırlık grupları ve teknik komiteler «İhtisas Kurulları» adı altında yeniden örgütlenmiş ve daha verimli çalışma koşullarına kavuşturulmuştur. Bunun sonucu olarak 1958 - 1959 Çalışma Döneminde 30 Türk Standardı hazırlanarak kabul edilmiştir.

— Örgütlenme ve standard hazırlama çalışmalarının yanı sıra, başka hizmetler de yapılmış; örneğin o sıralarda yürürlükte bulunan, ihraç ürünlerimizle ilgili 10 adet «Norm Murakabe Nizamnamesi», Ticaret Bakanlığının isteği üzerine İngilizce'ye çevrilerek yayımlanmıştır.

— Yukarıda da değinildiği gibi, en önemli girişimlerden biri, TSE'nin bir kuruluş yasasına sahip olması yolunda harcanan yoğun çabalar olmuştur. Enstitünün tüzel kişilik kazanması ve gelirlerinin artırılması amacıyla hazırlanan ilk tasarı, daha sonra geliştirilerek 1959 yılı ortalarında Hükümete sunulmuştur.

— TSE'yi bu dönemde, gerek yeni standard siparişi vererek, gerekse bunları zorunlu uygulamaya koyarak önemli ölçüde desteklemiş bulunan Sanayi Bakanlığının, özellikle bu standardları zorunlu uygulamaya koyma konusunda karıştığı yasal güçlükleri gidermek amacıyla, «Türk Standardlarının Taatbiki Hakkında Nizamname» tasarısı hazırlanarak Hükümete sunulmuş; adı geçen Tüzüğün 1959 yılı biterken yürürlüğe konması sağlanmıştır.

Bu çabalar gösterildiği sıralarda Enstitü'deki kadro personeli sayısının (o da giderek artmak suretiyle) 4-5'i geçmediğini ve kiralık bir apartman dairesinde faali-

TSE'nin kurucularından Faruk A. Sunter ve 1954 yılında Ekonomi Bakanı olarak TSE'nin kuruluş direktifini veren Sıtkı Yırcalı, törende birarada görülmüşler.

elektrige hayat veriyoruz

an-ka

Kalitede Güveneceğiniz Kablo

Büyük sorumlulukları vardır, kabloların. Elektrik enerjisi taşımaktan yana.

Günlük hayatın akışı, fabrikaların çalışması, bu güçlü kablolarla gerçekleşir hep. An-Ka değişmeyen kalitesi, standartlarına uygunluğu ile kablo

konusunda güveneceğiniz isimdir.

Fabrika : Eski Edirne asfaltı

No : 34 Gaziosmanpaşa

Tel : 23 44 85

Büro : Okçumusa Cad.

Midilli Sokak No : 2

Bankalar Sarayı Kat 4

Tel : 44 73 07 - 49 01 37

2824 reklam moran

Moran : 981 - Sevk : 58

Standard — 151

yet gösterildiğini de belirtmek gerekir.

b) TSE'nin Kuruluş Yasasından Sonraki Çalışmaları:

TSE'nin 132 sayılı Kuruluş Yasası, 18 Kasım 1960 günü Millî Birlik Komitesi tarafından kabul edilmiş ve 22 Kasım 1960 tarih ve 10661 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Böylelikle, Türkiye'de «Her türlü madde ve mamüller ile usul ve hizmet standartlarını yapmak.» amacıyla ve yasa ile bir ulusal standardlaştırma kurumu» kurulmuş oluyordu.

TSE'nin yasal kuruluşundan bu yana geçen 14 yıllık süre içindeki gelişmesi ve yaptığı hizmetler, aşağıda özet halinde belirtilmiştir.

TSE'nin kurulduğu yıldaki yeri (T. Odalar Birliği Binasındaki iki oda fotoğrafta işaretlenmiştir)

— TSE, kurulduğu 1954 yılında T. Odalar Birliği binasındaki bir odada çalışmaya başlamış; bir süre sonra 3-4 odalı bir apartman dairesine geçmişti. 132 sayılı Yasanın yürürlüğe girmesi ile doğan olanaklar karşısında bir taraftan ülke çapında Standardlaştırma görev ve sorumluluğunu üstlenen bu Kurumumuzun, verimli çalışmalar yapabileceği tesislere kavuşturulması için girişimler başlatılırken, öte yandan da daha geniş ve elverişli bir bina kiralamıştır.

Bugünkü TSE sitesinin bulunduğu ve M.S.B. tarafından bağışlanan 12.000 m² lik arsa üzerine sağlanan karşılıksız Amerikan yardımı ile hizmet binaları ve laboratuvarların yapımına geçilmiştir. Sitenin temeli 15 Aralık 1961 günü atılmış ve yapımı hızla tamamlanarak 1964 yılı 29 Mayıs'ında törenle işletmeye açılmıştır.

Ankara'da Bakanlıklar semtinde bulunan Site, 4 bloktan oluşmakta; dörtte üçe yakın bir bölümü laboratuvarlara ayrılmış bulunmaktadır. Türk Standardlarını ha-

TSE, ikinci olarak, bir süre İstaş Apartmanının işaretli dairesinde çalışmalarını sürdürdü.

zırlamakla görevli İhtisas Kurullarının ve kadronun rahatlıkla çalışabilecekleri bina ve donatı olanaklarının yanı sıra, TSE, her türlü uluslararası ve ulusal toplantıların düzenlenebileceği konferans salonlarına da sahiptir.

— Kuruluş Yasasından ve özellikle yeni sitesinde çalışmalarına başladıktan sonra TSE, standard hazırlama faaliyetini hızlandırmıştır. Bugün, çeşitli konularda hazırlanan ve kabul edilen Türk Standardlarının sayısı 1750'ye ulaşmış. bunlardan 315'i Bakanlar Kurulunca ihracatta ya da iç piyasada zorunlu uygulamaya konmuştur. TSE, halen yılda ortalama 300 yeni standardı rahatlıkla hazırlayabilecek bir kapasite ile çalışmaktadır.

— Enstitü, kurulduğu ilk yıllarda katıldığı uluslararası standardlaştırma çalışmalarında, bu dönemde daha etkin bir yer almış; 1963-65, 1969-71 ve 1974-76 dönemlerinde 3'er yıl için ISO'nun yürütme organı olan 14 üyeli Konsey'e üye seçilmeyi başarmıştır. Yönetim Kurulu Başkanı Faruk A. Sün-

ter, 1968-70 döneminde 3 yıl süre ile ve seçimle ISO Başkanlığı görevi yapmıştır. ISO'nun 3 yılda bir yapılan Genel Kurullarından sekizincisi 1970 Eylül'ünde Ankara'da TSE Merkezinde düzenlenmiş ve bu toplantılara 42 ülkeden 500'e yakın yabancı delege katılmıştır.

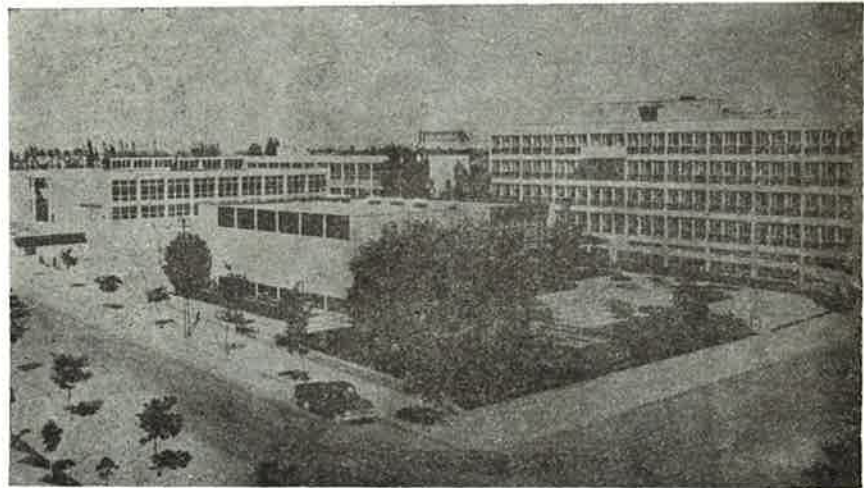
TSE, yurt dışındaki uluslararası standardlaştırma çalışmalarını, ülkemizi ilgilendiren konulara öncelik vererek yakından izlemekte ve Türk görüşünü bu çevrelerde gereği gibi savunmaya çaba harcamaktadır. Uluslararası standartları, Türk Standardı olarak kabul etmek ve yayımlamak suretiyle, dünyadaki teknolojik gelişmeleri zamanında yurdumuza aktarabilmekte; dış ticaretimiz açısından yararlı hizmetler yapmaktadır.

TSE, Sitesi açılmadan önce, Kızılay'daki İngiliz Kültür Heyeti Binasının 3. katını işgal ediyordu

— TSE Sitesinin hizmete açılışından birkaç yıl sonra bölüm bölüm çalışmaya başlayan laboratuvarlar, bugün ülkemizin standardlaştırma alanındaki ihtiyaçlarını büyük ölçüde karşılayabilecek bir düzeye ulaşmıştır.

Bu laboratuvarlar başlıca, hazırlanacak standartlara ilişkin de-

29 Mayıs 1964 günü açılan TSE Sitesinin genel görünüşü

neysel araştırmaları; madde ve mamüllerin standardlarına uygun olup olmadıklarını ortaya koyan deneyleri ve başka laboratuvarların herhangi bir konuda düşebilecekleri anlaşmazlıklarda hakemlik görevini yapmaktadırlar.

TSE STANDARDLARA UYGUNLUK MARKASI ÇALIşMALARI

Türk Standardları Enstitüsü, ulusal standardlarımıza uygun imalat yapan işletmelerimizin malları üzerinde, bu durumu belirten TSE Markasını kullanabilmelerini sağlayan uygulamaları 1966 yılı sonunda başlatmıştır.

Firmaların kendi istekleri ile başvurmaları üzerine TSE, söz konusu işletmenin standard üretim ya pabilecek teknolojik düzeyde olup olmadıklarını incelemekte, uygun gördüğü firmaların mamüllerinden örnekler alarak bunları, kendi laboratuvarlarında standardlarına göre deneylere tabi tutmaktadır. Bu çalışmalardan olumlu sonuç alınması halinde ilgili mamüllerin, standardlara uygunluğu belirten TSE markasını taşımalarına, yapılan bir sözleşme ile izin verilmektedir. Sözleşme süresinde TSE, bu mamülleri gerek imâl edildikleri yerlerden, gerekse piyasadan zaman zaman aldığı örnekleri deneylere tabi tutmak suretiyle denetlemekte; sözleşmeye aykırı durumları, bir başka deyimle standardlara uygunsuzlukların sap tanması halinde, gerekli müeyyideleri uygulamaktadır.

Üreticilere ve alıcılara önemli yararlar sağlayan TSE Markası sistemi, ilk yıllarda yavaş bir gelişme göstermiş; ancak, özellikle Beş Yıllık Planlarda, TSE Markalı mamül-

TSE'nin 20. kuruluş yıldönümü dolayısıyla, Şeref Holüne konan plâket açılmadan önce Faruk A. Sünter konuşurken

lere devlet satınalmalarında öncelik tanınmasına ilişkin hükümlerin yer alması ve bunun üzerine kamu kuruluşlarının, satınalmalarında Türk Standardlarına uygunluğu aramaya başlamaları ile, Enstitüden TSE Markasını kullanma isteminde bulunan firmaların sayısı hızla artmıştır.

Bugüne kadar, sanayi kesiminde önemli bir yer tutan 63 firma ile, çeşitli yatırım ve tüketim malları için TSE Markasını kullanma sözleşmeleri yapılmıştır. TSE Markalı mamüller arasında çeşitli elektrik kabloları, floresan lâmba balaşları, alüminyum iletkenler, emaye bakır teller, asbestli borular, ege ve törpüler, PVC yer döşemeleri, buzdolapları, çamaşır makineleri, otomobil fren balataları, her türlü çelik çubuklar, litopon, düdüklü tencereler, porselen izolatörler, elektrik sigortaları, anahtarla-

rı, fiş ve prizler, seramik lavabolar, helâ taşları ve eviyeler, el ütüler, elektrik sayaçları, ayçiçeği yağı, cam yünü yalıtma malzemeleri, taşlama taşları, civatalar, somunlar, rondelâlar dikiş iplikleri ve transformatörler bulunmaktadır.

Sağlıklı bir sanayileşmenin ve ekonomik kalkınmanın temel koşulu, standardlara uygun üretimdir. Üretim hayatımızda, TSE Markasını taşıyan mallar arttıkça, hem tüketici halkımız ihtiyacına uygun, ödediği paranın tam karşılığı olan mamülleri satın alabilecek, hem üreticilerimiz daha verimli ve kârlı bir çalışma düzenine kavuşacak, hem de ülkemiz dünya piyasalarında daha güçlü bir duruma erişecektir.

Türk Standardları Enstitüsü'nün 20. yıldönümü olan bu mutluk günde, kutlar; başarılı çalışmalarının ve gelişmesinin devamını dileriz.»

TSE'nin 20. Yıldönümü Plaketi Törenle Açıldı

Türk Standardları Enstitüsü'nün 20 Kuruluş Yıldönümünü ebedileştirmek amacıyla Enstitü Şeref Holüne konan bir plâket, 14 Ekim günü yapılan Dünya Standardlar Günü toplantısının sonunda törenle açılmıştır.

Toplantı sonunda davetliler, hep birlikte Konferans Salonundan Şeref Holüne gelmişlerdir. Burada bir konuşma yapan TSE Başkanı Faruk A. Sünter, plaketin açılmasını, 1954 yılında İktisat ve Ticaret Bakanı olan ve Enstitünün kurulması yolundaki direktifi T. Odalar Birliğine vermiş bulunan Sıtkı Yırcalı'dan rica etmiştir.

Plaketi açan Sıtkı Yırcalı konuşmasını yaparken

Yırcalı, alkışlar arasında plaketten örten Türk Bayrağını ve TSE Flamasını açmış ve daha sonra şu konuşmayı yapmıştır :

«— Sayın Misafirler, Sayın Faruk Sünter ve Enstitünün Değerli Mensupları;

Bugün, bir ileri atılımın 20. yıldönümünü birlikte anmış bulunmaktayız. İnsan hayatında 20 yıl, elbette çok önemli bir süre. Nitekim bugün, esefle görüyoruz ki, a ramızdan birçokları ayrılmış bulunmaktadır. Fakat toplum hayatında 20 yıl kısa bir süre. Bu bakımdan, başlangıç ne kadar güzel olursa olsun, bir girişimin sonunu getirmek; onu özleştirmeye çaba harcamak önemlidir. Bu gibi girişimleri yapan ve çabaları harcayan kimselerin eser vermeleri, onu ileriye götürmeleri, önemle ve kıvançla anılmaya değerdir. 20 yıl öncesinden bu yana bu çabaları göstermiş bulunan, başta Faruk Sünter ve ona yardımcı olan tüm kişileri ve kuruluşları burada bir kez daha kutlar, bundan sonra da başarılar elde etmelerini dilerim.

Gerçekten standardlaştırma, tek yönlü bir çalışma değil; bir kaç yönlü ve toplumsal atılımın temellerini teşkil eden bir girişimdir. Bir taraftan üreticiyi, öte yandan tüketiciyi bütünleştiren, onları iç içe getirip, yalnız kendi güvençlerini değil; başta o girişime başlayan, a lın terini, emeğini, hatta parasını ve toprağının değerini o işe koymuş olanların çabalarını değerlendiren bir çalışmanın temelini teşkil etmektedir. Bugün ulaşımın ve haberleşmenin bu kadar hızlı ve yaygın olduğu; yalnız bir ülke içinde değil, ülkeler arasında da, hem dü

şüncelerin, hem girişimlerin ve emeğin bütünleşmeye doğru gittiği bir dünyada standardlaştırmanın ne kadar önem kazandığı elbette hepimizce bilinmektedir. Bu yönden, arkadaşlarımızın bu alandaki çalışmalarında başarılar diler; bu güzel günde ayrıca beni de iltifatlarına

mazhar ettikleri için mutlulukla teşekkür ederim.»

Daha sonra, TSE'nin kurucularından Sıtkı Yırcalı, Faruk A. Sünter ve Prof. Dr. Necmi Tanyolaç'a, plaketin özel olarak hazırlanmış kopyaları sunulmuş ve buradaki törene son verilmiştir.

TSE Başkanı, Anıt - Kabir Özel Defterini imzalarken

TSE HEYETİ ANIT—KABİR'DE

Türk Standardları Enstitüsü'nün 20. Kuruluş yıldönümü vesilesiyle, TSE Başkanı Faruk A. Sünter, Yönetim Kurulu üyeleri ve Enstitü Mensupları, 15 Ekim 1974 günü Anıt - Kabir'i ziyaret ederek Büyük ATATÜRK'ün huzurunda saygı duruşunda bulunmuşlar ve çelenk koymuşlardır.

TSE Başkanı Sünter, Anıt - Kabir özel defterine şunları yazmıştır :

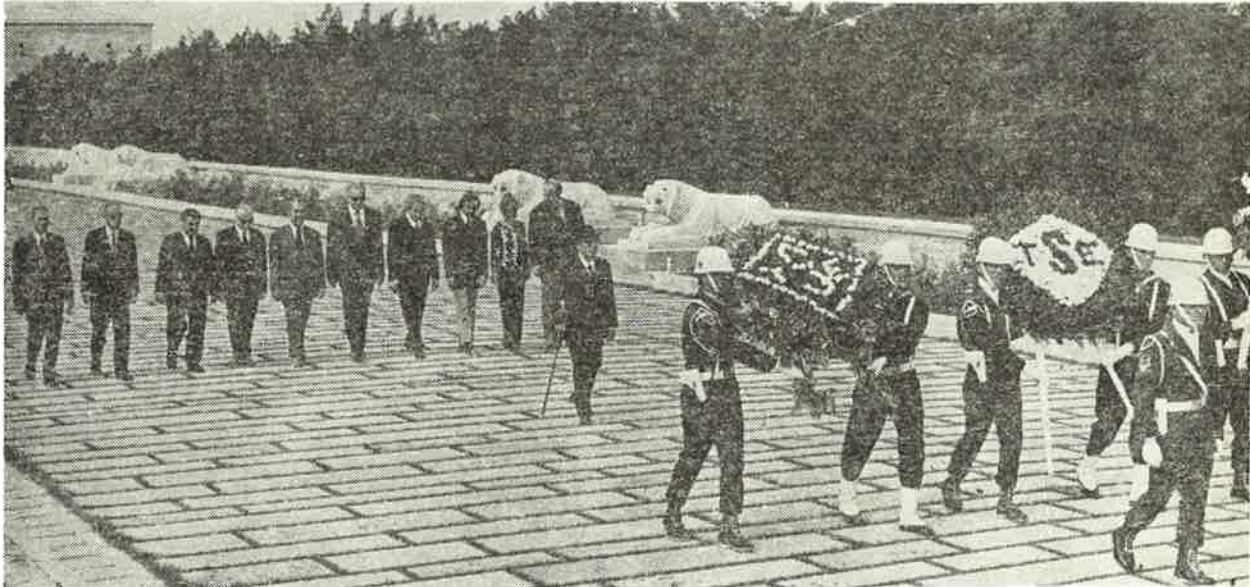
«Gösterdiğin yolda hızla ilerleyen TSE, yirminci yılındadır. Yönetim Kurulu üyeleri ve Müdürleri ile, bu mutlu günde, huzurunda saygı ile eğilir, tazimlerini sunar.

15.10.1974

TSE Başkanı

Faruk A. Sünter»

TSE Heyeti daha sonra İsmet İnönü'nün ve Devrim Şehitlerinin de kabirlerini ziyaret ederek çelenk koymuşlardır.

TSE'nin 20. Yıldönümü dolayısıyla Anıt - Kabir'i ziyaret eden Heyet, Arslanlı Yolda

**Türk sermayesinin
ve Türk işçiliğinin eseri
Anadolumuzun ortasında
yükselen
modern kuruluş**

**ergür kablo,
TSE
uygunluk
belgesi ile
daha da güçlü...**

Yüzde yüz Türk sermayesinin,
yüksek Türk işçiliğinin temsilcisi
Ergür Kablo,
Anadolumuzun ortasında
çağdaş teknolojinin
anıtı olarak yükselirken,
bakır kablo tüketicilerimize
kaliteli ürün sunmanın
kivancını taşıyordu.

**Elektrolitik bakırını
Ergür Grubunda
kendi olanaklarıyla üreterek
mamel maliyet ve fiyatını
asgarîye indiren Ergür Kablo,
şimdi TSE uygunluk belgesi ile
daha bir güçlü,
daha bir kıvançlı...**

Kablo çeşitlerimiz :

NV (NYA)
NV-a (NYA)
FVV-n (NYMHYrd)
NVV-r (NYIFY)
TRn-TRY
NVV (NYM)
YVV (NYY)
YVSV (NYFY)
YVMV (NYCY)

**ERGÜR
KABLO**

VE BAKIR SAN. AŞ.

Okçu Musa cad. tezgül iş hanı no.2 kat 1-2 Karaköy ist. tel. 44 2641- 45 3237
FABRİKA: Sanayi sitesi 665. sok. no. 2-12 Denizli tel. 3024- 25-56

AVANSTÜR

TSE Markasını Beş Yıldan Beri Başarıyla Uygulayan Firmalara Plaket Verildi

Türk Standardları Enstitüsü ile yapmış oldukları sözleşmeler gereğince, TSE Standardlara Uygunluk Markası'nı mamüllerinde 5 yıldan beri başarı ile uygulayan firmalarımıza, 14 Ekim Dünya Standardlar Günü töreninin sonunda özel hatıra plaketleri armağan edilmiştir.

Plaket dağıtımından önce kısa bir konuşma yapan TSE Başkanı Faruk A. Sünter, şunları söylemiştir :

«— Bildiğiniz gibi, 1966'dan beri TSE Markası Konusundaki çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Fakat, Markayı kullanma izni verdiğimiz malları, gayet sıkı bir şekilde gerek fabrikalarından, gerekse piyasadan aldığımız mamül örneklerini laboratuvarlarımızda deneylere tabi tutmaktayız. Standardlara uydukları sürece kendilerini teşvik etmekte; mallarda aykırı bir durum görülürse birincide uyarmakta, ondan sonra da gittikçe ağırlaşan müeyyideler uygulamaktayız. Şunu şükranla belirtmek isterim ki, firmalarımız, bu müeyyideleri bugüne kadar uygulama fırsatını bize vermemişlerdir. Kendilerine huzurunuzda teşekkür ederiz.»

Bu konuşmadan sonra, 5 yılı dolduran firmaların temsilcileri, alfabetik sıraya göre davet edilmişler ve Ege Sanayii A. Ş. ne TSE Başkanı Faruk A. Sünter; Kavel A. Ş. ne, TSE Yönetim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Necmi Tanyolaç; Superlit A. Ş. ne TSE Yönetim Kurulu Başkanı Vekili Hasan Tahsin Erol ve Türkkablo A. O. na TSE Yönetim Kurulu Üyesi İsmet Öztunalı tarafından plaketleri verilmiştir. Beş yılı dolduran öteki firma Eternit Sanayi A. Ş. nin temsilcisi salonda bulunmadığı için, plaketini daha sonra gönderilmiştir.

Dergimiz, başarılı çalışmalarından dolayı bu beş firmamızı kutlar, daha uzun yıllar başarılarının devamını diler.

Bu sayfadaki fotoğraflarda, plaket dağıtım töreninde TSE Başkanı konuşmasını yaparken ve sırasıyla firmalarımıza plaketleri verirken görüyorsunuz.

ilk garantili

fluoresant lâmba
balastı

HEICO'dur

TV REGÜLÖRÜ
REFLEKTÖR
BALAST
ÜSTÜN KALİTE
BANT
GÜÇLÜ
ARMATÜR
ZARİF
TRANSFORMATÖR
ANTİGRON
YÜKSEK VERİM

aydınlatma
**bizim
isimiz..**

HAYK DEĞİRMENCİOĞLU
Bankalar,
Yanıkkapı Sk. No. 36-38
Karaköy - İSTANBUL
Telefon: 498938

AEK Tarım Standardlarının 25. Yılı Yurdumuzda da Kutlandı

Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu (AEK) bünyesinde başlatılan uluslararası tarım standartlarını hazırlama çalışmalarının 25. yıldönümü, AEK'na üye ülkelerle birlikte, yurdumuzda da törenlerle kutlanmıştır.

TSE, bu yıl Dünya Standardlar Günü kutlama programının ana konuları arasında bu yıldönümüne de yer vermiş ve gerek Ankara'da TSE Merkezinde; gerekse Dünya Standardlar Günü'nün kutlandığı öteki kentlerimizde, bu konu da işlenmiştir.

Ankara'daki törende, TSE Yönetim Kurulu Başkan Vekili ve Ziraat Hazırlık Grubu Başkanı Hasan Tahsin Erol, AEK'nun standardlaştırma çalışmalarını yansıtan bir konuşma yapmış; bunu TSE Ziraat Hazırlık Grubu Raportörü Arıçtan Tönük'ün tarımda standardlaştırmaya ilişkin konuşması izlemiştir. Bu vesile ile TSE Konferans Salonunun girişinde, standartlarına uygun çeşitli tarım ürünlerimizin örneklerinden oluşan bir de sergi düzenlenmiştir.

AEK Tarım Standardlarının 25. yılı dolayısıyla yapılan konuşmaları aşağıda veriyoruz :

Hasan Tahsin Erol'un konuşması

AVRUPA EKONOMİK KOMİSYONU STANDARD HAZIRLAMA ÇALIŞMALARININ 25 YILI

«Bugün, 14 Ekim Dünya Standardlar Günü ve Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu Tarımsal Ürünlerin Standardizasyonu ile uğraşan Bozulabilir Gıda Maddeleri Standardizasyonu Çalışma Grubunun 25. Çalışma Yılıni doldurmasını kutluyoruz.

Birleşmiş milletlerin Avrupa üyesi memleketler tarafından adı geçen Çalışma Grubunun 25. yılını kutlamak üzere çeşitli programlar hazırlanmış bu amaçla memleketimizde de 14 Ekim 1974 tarihinde Dünya Standardlar gününde kutlanması uygun görülmüştür.

Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonunun Tarımsal Sorunlar Komitesine bağlı olan Bozu-

Hasan Tahsin Erol konuşurken

labilir Gıda Maddelerinin Standardizasyonu Çalışma Grubu 1949 yılında çalışmaya başlamış ve uluslararası tarım ürünleri ticaretinde çok önemli bir yeri olan standardizasyon konusunu ele almıştır. Çalışma Grubu tarım ürünleri standartlarının uluslararası ticarete uygulanması ile aşağıdaki faydaların gerçekleştirilebileceğini düşünmüştür.

1 — Tarımsal ürünlerin değerlerinin artırılması,

2 — Tarımsal üretimin mümkün olduğu kadar tüketici isteklerine uydurulması,

3 — Tarımsal ürünlerin üreticinin elinden çıkıp tüketiciye vardığı andaki kalitesinin tesbit ve garanti edilmesi,

4 — Taşıma, depolama ve soğutma işlerinde modern tekniklerin geliştirilmesi,

5 — Belli terminoloji kullanarak tarımsal ürünlerin özelliklerini (kalitesini) belirtmek ve modern satış usullerinin uygulanması suretiyle arz ve talep arasında rasyonel bir ilişkinin kurulması,

6 — Nakliyatın çabuklaştırılması ve toptan ticarete dağıtım giderlerinin azaltılması,

7 — Perekende ticarete, tüketicilerin belli kalitedeki ürünleri bulup almalarının garanti edilmesi.

Çalışma Grubu, standardizasyonun, pazarın rasyonelasyonu

için gerekli ve üretime yardımcı esaslı bir metot olduğunu gözönünde tutarak standardizasyonun Avrupa ülkelerinde tarımsal üretimi ve ticareti artıracığını, pazar organizasyonu ve dağıtımda yeni tekniklerin geliştirilme ve uygulanmasına yol açacağını düşünmüştür. Bu bakımdan hazırlanacak ticari standartların asgari kalite standartları olmasına fakat bunların daha üstün dereceler (sınıflar) teşkiline de elverişli olmasına karar verilmiştir.

İlk toplantısını Kasım 1949 da yapan Çalışma Grubu, standartlarını hazırlayacağı ürünleri seçmede, Avrupalılar arası ticarete çok önemli bulunan Elma, armut, kayısı, erik, üzüm, turunçgiller, domates, patates ve salata gibi yaş meyve ve sebzeleri ön planda tutmak ve bunların yanı sıra yumurta, bahk, et, ve tavuk eti gibi hayvansal ürünlerin standartlarını hazırlamayı da kararlaştırmıştır. Bu ürünlerin bir çoğu için hemen eksperler grupları kurulmuş ve raportörleri tayin edilerek çalışmalara başlanmıştır. Daha sonraki yıllarda çalışma alanı genişletilmiş, kuru ve kurutulmuş meyveler ile meyve suları ve çabuk dondurulmuş gıda maddeleri gibi diğer bazı ürünler üzerinde de standard çalışmalarına geçilmiştir.

Çalışma Grubu standard çalışmalarını, konu ile ilgili üye hükümetler tarafından atanan az sayıdaki uzmanlardan kurulu, eksperler grupları teşkili, bu uzmanlar arasından raportörler seçilmesi ve bu grupların yapacağı çalışmalar sonunda hazırlanacak rapor ve tavsiyelerin Çalışma Grubu tarafından incelenerek karara varılması biçiminde yürütmüştür.

Çalışma Grubunun standard çalışmalarını ile ilgili toplantıları Avrupa Ekonomik Komisyonunun merkezi olan Cenevre'de yapıldığı gibi, bu toplantıların bazıları davet üzerine üye memleketlerde de yapılmaktadır.

Çalışma Grubunun standard çalışmalarını, tarımsal ürün ihracatçısı olan memleketimizde yakın ilgilendirmekte ve grubun bu çalışmalarını önemle takip edilmekte-

EMNİYETİ

SERT PVC:

TEMİZ-SU BORULARI

**PİS SU BORULARI
VE EK PARÇALARI**

YAĞMURLAMA TESİSLERİ

PILSA

PLASTİK SANAYİ A.Ş.

PILSA

ADANA ☎ :11262-46322 TELG. : PILSA P. K. : 87 & TELEKS : 58 PILSA-ADANA

İRTİBAT OFİSLERİ : ANKARA ☎ 17 60 07 - 17 60 15 - İSTANBUL ☎ 27 28 37 - 27 13 19 - İZMİR ☎ 35093 - 22263

Standard — 154

dir. Çalışma Grubunun ele aldığı standartlar arasında yurdumuzu büyük ölçüde ilgilendiren kuru incir ve antepfıstığı standartlarının hazırlanmasında bunların raportörlüğünü memleketimiz üzerine almıştır. Ayrıca davetimiz üzerine Çalışma Grubunu fındık için 3-6 Mayıs 1965 ve 31 Mart - 3 Nisan 1970, antepfıstığı için 6-11 Eylül 1973 tarihli toplantıları yurdumuzda yapılmıştır.

Çalışma Grubu bu faaliyetlerin de bir takım uluslararası kuruluşlar ile yakın ve devamlı işbirliği yapmayı da ihmal etmemiştir. Uluslararası kuruluşlar arasında Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD), Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilatı (FAO), Avrupa Ekonomik Topluluğu (EEC, Ortak Pazar) ve Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) sayılabilir.

OECD özellikle, hazırlanan standartların ticarete uygulamaya konularak denenmesi, bunların üye ülkeler arasındaki ticarete uygulanması ve standartlar hakkında izahlı broşürler hazırlanmasında çok yararlı faaliyetlerde bulunmuştur. Bilindiği gibi, OECD, 1962 yılında (Ticarette Uluslararası Meyve ve Sebze Standartlarının Uygulanması Sistemini) kabul ederek uygulamaya koymuştur. Ortak Pazar ülkelerinden başka diğer bazı memleketlerin de katıldığı bu sistemi memleketimiz de kabul etmiş ve uluslararası meyve ve sebze ticaretinde bu sistemi uygulamaya koymuştur.

FAO, ilk zamanlar Çalışma Grubunun faaliyetlerine yardımcı olmuştur. Sonra 1962 yılında FAO/WHO Ortak Gıda Standartları Codex Alimentarius Komisyonunun kurulması ile Çalışma Grubu bu komisyonla çok yakın işbirliği yapmağa başlamıştır. Codex Alimentarius Komisyonu tarafından hazırlanan standartlar asgari koşulları tarif etmekte, imalattaki teknolojiyi gözönünde tutmakta ve gıda maddelerinin analizi, numune alma ve hijyen konuları gibi hususları kapsamaktadır.

Çalışma Grubunun ISO ile de çok yakın işbirliği olmaktadır. ISO sekreteryası ilk olarak 1958 yılında Çalışma Grubunun toplantısına katılmış ve o zamandanberi bu grup ve grubun tali organlarının bütün çalışmalarına iştirak etmiştir. ISO'nun tarımsal gıda ürünlerinin standardizasyonu programında terminoloji, numune alma, muayene, analizler, ürün spesifikasyonu, am-

balajlama, depolama ve taşıma konuları yer almaktadır. Bu konulardaki ISO çalışmaları da, Çalışma Grubunun faaliyetlerini destekleyici ve tamamlayıcı mahiyettedir. Bu bakımdan her iki kuruluşun çalışmalarını arasında bir duplikasyon olmamasına azami dikkat gösterilmektedir.

Avrupada meyve ve sebze ticaretinde son 25 yıl içinde görülen gelişmede Avrupa Ekonomik Komisyonunun meyve ve sebze standartlarının hazırlanması yolundaki çalışmalarının büyük rolü olmuştur. Avrupadaki meyve ve sebze ticareti son 25 yılda büyük değişmeler geçirmiş, bu değişmeler yalnız üretim tekniğini ve çeşit seçimini etkilemekle kalmamış, aynı zamanda pazarlama tekniklerini de etkilemiştir.

Avrupa Ekonomik Komisyonunun Bozulabilir Gıda Maddelerinin Standardizasyonu Çalışma Grubu, şimdiye kadar, uluslararası ticarete uygulanmak üzere, 43 meyve ve sebze için 39 Avrupa Standardı hazırlamıştır. Ayrıca 6 standard da denemek üzere 2 yıl süre ile uygulamaya konmuştur. Bazı ürünlere ait henüz sonuçlanmamış olan standartlar önümüzdeki dönemde tamamlanacak ve diğer ürünlere ait yeni standartların hazırlanması da çalışma programına alınacaktır.

Bunlardan ülkemiz bakımından ihracatta önemli olan özellikle yaş meyve ve sebze standartları, ülkemiz koşulları ile bağdaştırılarak milli standard haline getirilmiştir.»

Ariçtan Tönük'ün konuşması TARIMDA STANDARDİZASYONUN YERİ VE ÖNEMİ

«Malların tüm niteliklerinde bir örnekleliği ifade eden, malların

A. Tönük konuşmasını yaparken

özeliklerini, boyutlarını, içindeki yabancı madde miktarını, kusur toleranslarını, ambalajların biçim ve ölçüleri ile üzerlerinde bulunması gereken işaret ve bilgileri saptamak olan standardizasyon, tarım alanında, üreticinin belirli özellikte ürün yetiştirmesini teşvik ettiği gibi tüketicilerin de alacakları malın özelliklerini önceden bilmelerine imkan verir ve onların ödedikleri paranın karşılığını tam olarak almalarını ve aldanmamalarını sağlar. Örneğin, Ekstra sınıf Amasya Elması denildiğinde, şekil, irilik, renk, görünüş ve olgunluk bakımından belli özellikleri taşıyan bir malın kastedildiği anlaşılır. Çünkü bütün bu özellikler, o sınıf için önceden standardında saptanmıştır.

Tarımsal ürünlerin başarılı bir şekilde pazarlanmasına dayanan ülkemiz ekonomisinde standardizasyon, ekonomik istikrarın sürdürülmesinde önemli katkılarda bulunmaktadır. Tarım ürünleri yetiştirilmesinde ana kaynak, toprak ve iklim koşulları olup canlı materyal tohum, fidan ve fidedir. Bu nedenle tarım alanında standardizasyon tarlada, bağda, bahçede, ağaçta başlamakta ve ürünün piyasa istekleri, gerek kalite ve gerekse miktar bakımından iyi bir şekilde karşılandığı oranda kâr edileceği iyi bilinmektedir. Elde edilmek istenen son ürünün piyasada değeri ile alıcı bulmasını sağlamak için her şeyden önce, pazar isteklerine uygun ve yüksek verimli çeşitlerin tohum, fidan veya fidesini yetiştirmek ile işe başlamak gerekir. Belli bir tür, sertifikalı tohum, fidan veya fide söz konusu olunca, tarım alanında standardizasyonun ilk etkisini görmekteyiz. Söz konusu tohum, fidan veya fidenin ne şekilde ekileceği veya dikileceği, hangi hususlara dikkat edileceği ise bu alanda bir metot standardı olarak ortaya çıkmaktadır. Belli bir çeşitten, birbirine benzeyen fide veya fidan yetiştirip birörnek bahçeler (kapama bahçeler) ortaya koymak, daha bahçede standardı uygulamak ve bunun verime olan etkisinden faydalanmak demektir. Yalnız bundan tam anlamı ile sonuç alabilmek için, yer seçme, toprak hazırlama, dikim koşulları gibi hususlara da dikkat etmek gereklidir.

İlk safhalarda, büyük çabalar harcanarak tabiatın da yardımı ile elde edilen üstün vasıflı ürünlere toplama ve depolamada da gerekli özen gösterilmelidir; aksi takdirde değerlerinden çok şey kaybet-

meleri şüphesizdir. Bu nedenle toplama ve depolamada da standardın gerektirdiği koşullara uyulması icap eder. Standardizasyonun yalnız etkileri ile değil, müeyyideleri ile de kendini gösterdiği alan, daha çok pazarlama alanıdır. Satışa hazırlanmak üzere depoya gelen malın herşeyden önce yabancı maddelerinden, kusurlu kısımlarından ayrılıp temizlenmesi, sonra bu malın ayrı sınıf ve derecelerinin ayrı ayrı yerlerde özelliklerini bozmayacak koşullar altında muhafazası ile standardındaki kurallara ve piyasanın istediği özelliklere uygun ambalajlar içine konularak satışa arz edilmesi gerekir. Bundan sonra yapılacak iş, ambalajlanan malı koruyucu koşullar altında depolamak ve depodan tüketiciye kadar olan nakliye zincirinin her halkasında gerekli tedbirleri almaktır. Bugün artık, alt sırası bozuk üst sırası iyi mal satmak devri ile-ri memleketlerde çoktan kapanmıştır.

Tarım alanında standardizasyonun, ülkemizdeki gelişiminde kısaca bir göz atacak olursak, ilk olarak Cumhuriyetin ilanından sonra ülkede bir toparlanma döneminin başladığı ve birbirini izleyen ye-

nilikler yapılırken İktisat Vekaletinin de kurulduğu görülür. Bu Bakanlık ekonomik hayatımızı düzenlemek, ticari itibarımızı korumak ve ürünlerimizi değerlendirmek amacı ile bazı kanunların çıkarılmasını gerçekleştiriyordu. Cumhuriyetin yedinci yılında 19 Haziran 1930 tarihinde, bugün de uygulanmakta olan 1705 sayılı «Ticarette Tağşişin Men'i ve İhracatın Murakabesi ve Korunması Hakkında Kanun» yayınlanmıştır. Ekonomimizde ve ihracatımızda tarım ürünlerinin önemli bir yer tuttuğu ve savası izleyen yıllarda her memleketin rekabete karşı kendi ürünlerini koruyabilmek için gümrük tarifelerini yükselttiği, bunun sonucu olarak dış piyasalara mal sürmenin güçleştiği bu dönemde çıkarılan bu yasa ile, mallarımızın ticari özelliklerini düzene koymak ve iyileştirmek üzere, Tütün, Üzüm, İncir, Fındık, Pamuk, Palamut, Elma, Antepfıstığı gibi tarımsal ürünlerimizin, alıcıya güven vererek onun ilgisini çekecek biçimde hazırlanarak piyasaya arz edilmeleri sağlanmak istenmiş ve ihracat mallarımızın en önemlilerinden başlanarak ayrı ayrı murakabe tüzükleri çıkarılmıştır. Bu yasa onbir maddeden ibaret olup hü-

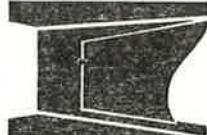
kümleri, başlıca üç ana bölüm altında toplanabilmektedir:

- 1 — Standardları saptama yetkisi,
- 2 — Ürünlerin kontrol ve denetim işlemi,
- 3 — Standardlara uymayanlara ceza uygulaması.

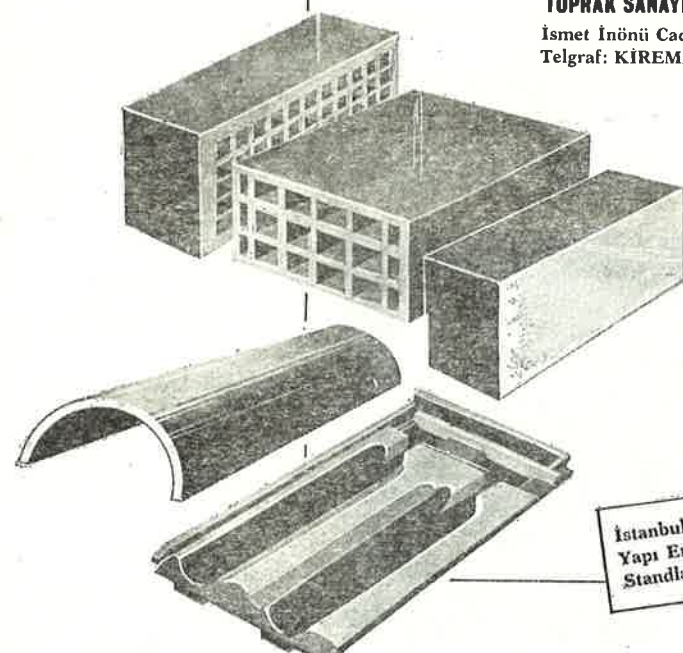
1705 sayılı bu yasanın yürürlüğe girmesinden 6 yıl sonra 1938'de, ihracat kontrolü bakımından ortaya çıkan boşlukları ve eksikleri doldurmak, ihracat mekanizmasının bir disiplin altında yürümesini sağlamak için 1705 sayılı yasa bütünüyle nitelik taşıyan ve 18 maddeden oluşan 3018 sayılı EK YASA yayınlanmıştır. Bu yasa ile,

- 1 — İhracatçının murakabesi,
- 2 — İhracatın murakabesinin devlet memurları tarafından yapılması,

prensipleri getirilmiştir. Bu prensiplerden birincisi, ihracat malının belli özellik ve koşullara uygun şekilde hazırlanması mecburiyetini öngörmektedir. İkinci prensip ise kontrolün devlet memurlarına yaptırılması ile kurs gören, üründen anlayan devlet ihracat kontrolörle-

KILIÇOĞLU
TOPRAK SANAYİ ve TİCARETİ A.Ş.
İsmet İnönü Cad. No: 21 - Eskişehir
Telgraf: KİREMİT - Eskişehir P. K. 7

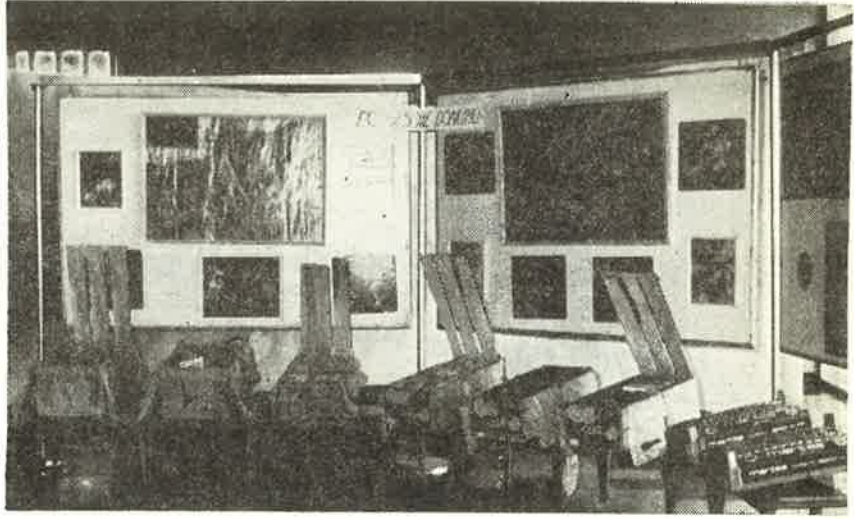
**KİREMİT
TUĞLA
ATEŞ TUĞLASI**

50 yıllık tecrübeye sahip müessesemiz modern tesisleri ve mamullerinin mükemmeliyeti ile kendi sahasında Türkiye'nin rakipsiz kuruluşu olarak sayın müşterilerine her türlü hizmet sunmaktan büyük gurur duyacaktır.

İstanbul, İzmir ve Ankara
Yapı Endüstri Merkezlerindeki
Standlarımızı görünüz.

AEK Tarım Standartlarının 25. yılı dolayısıyla düzenlenen sergiden iki görünüş

ri hizmeti ortaya çıkmıştır. Bu yoldaki çalışmalar 1960 yılına, standartların hazırlanması ile uğraşacak ve bağımsız bir kuruluş olan Türk Standartları Enstitüsünün kurulmasına kadar sürmüştü ve 22 Kasım 1960 tarihli ve 132 sayılı yasa ile TSE kurulmuştur. 16 esas ve 1 geçici maddeden oluşan bu yasa, ilk maddesi ile Enstitünün kuruluş amacını şöyle tanımlamaktadır: «Her türlü madde ve mamuller ile usul ve hizmet standartlarını yapmak». Böylece ülkemizde standardizasyon alanında yepyeni bir dönemin açıldığını, çağdaş anlamda ilk kez, bilimsel ve teknik esaslara dayalı bağımsız bir kamu kuruluşunun kurulduğunu, batılı ülkelere özgü bir çalışma düzenine girildiğini görüyoruz. Türk Standartları Enstitüsü tarafından hazırlanan ve kabul edilen standartların «Türk Standardı» adını taşıması kesin hükme bağlanmıştır. Enstitü içinde bu standartlardan tarım standartları, konu ile ilgili 15 İhtisâs Kurulundan biri olan Ziraat Hazırlık Grubunca meydana getirilmektedir. Enstitünün bugüne kadar kabul ettiği 1750 ye yakın standarddan 200 e yakını tarım standardı olup bunlardan büyük çoğunluğu madde standardıdır. Tarım standartlarının belli başlı ana gruplarını şöyle sıralayabiliriz: 1 — Meyveler (Taze, Kuru, Kurutulmuş ve İşlenmiş); 2 — Sebzeler (Taze ve Kuru); 3 — Yağlı Tohumlar; 4 — Küspeler;

5 — Hayvan Yemleri; 6 — Kasaplık Hayvanlar; 7 — Et ve Et Mamulleri; 8 — Süt ve Süt Mamulleri; 9 — Bitkisel ve Hayvansal Yağlar; 10 — İçkiler, 11 — Meyve Suları; 12 — Konserveler; 13 — Muayene Metotları (Meyve ve Sebze Mamulleri; Tahıl ve Baklagiller, Çay ile ilgili) 14 — Deriler; 15 — Depolama Kılavuzları. Halen üzerinde çalışmaların sürdürüldüğü tarım standartlarının sayısı ise 80 dir. Bu güne kadar kabul edilen tarımsal ürün ve mamul standartlarından 70 kadarı Bakanlar Kurulunca ihracatta mecburi olarak uygulanmaya koyulmuş olup madde standartlarının denetim yöntemleri 1967 yılında çıkarılan, «Türk Standartlarının Uygulanması Hakkındaki Tüzük» hükümleri ile belirlenmiştir.

Buraya kadar yapılan açıklamalardan sonra standardizasyonun bugün büyük verimler sağlayan ideal bir kalkınma aracı olmakla beraber en küçük bir ihmali de hoşgörü ile karşılamayan bir disiplin olduğu sonucuna varılmaktadır. İleri memleketler artık bu işi, milli sınırların dışında milletlerarası ortak standartlara doğru götürmektedir. Tarımsal ürün ihracatçısı olan ülkemizde bu çalışmalara katılmaktadır. Açıklandığı üzere standardizasyon, Türkiye'de de yepyeni bir konu değildir.

Bugün standartların hazırlanması yetkisi kuruluş yasa ile

Türk Standartları Enstitüsüne verilmiş, standard uygulama görevi ise Bakanlar Kurulunca çıkarılan kararname ile ilgili Bakanlıklara yürütülmektedir. Kalkınmada önde gelen şartlardan biride ihtiyaçlara cevap veren bir standardizasyona kavuşmak olmakla beraber bunu tamamlayacak diğer tedbirleri de almak gereklidir. Bu tedbirlerin başında yapılan standartların tam olarak kontrol edilmele-ri gelir. Tarımsal ürünlerimizi üretim yerlerinden geldiği gibi pazara arz etmek yerine, onları temizlemek, boylara ayırmak, temiz ve uygun malzemeler içinde ambalajlamak, kısaca standard kurallarına göre hazırlamak ve denetlemek suretiyle dünya pazarlarına, ileri memleketlerin malları gibi çıkarmak artık kaçınılmaz olmuştur. İhraç ürünlerimizin büyük bir kısmı tarımsal orijinli olduğundan bunların standartlarına uygun olarak hazırlanmaları, memleketimizin dış ticaretini verimli bir hale sokmak için önde gelen koşul olarak görülmektedir. Bu hizmetleri ülkemizde verimli bir şekilde uygulamaya koyan TSE görevi iyi bir şekilde yapmanın vicdan huzuru ile bu yoldan ülke kalkınmasına katkıda bulunmanın gurur ve kıvanç içindedir. Temennimiz standard kontrol hizmetlerinin de hazırlama çalışmalarına paralel bir biçimde uygulamada yer alabilmesidir.

Hepinizi saygı ile selamlarım.»

**Elektrik diređi, gemi, elik kpr,
prefabrike evler, akaryakıt tankları, buzdolabı,
Çamaşır makinesi vs...vs...**

PROFİLO'nun profili

1. Elektrikli ev eşyaları fabrikası
2. Alüminyum işleri fabrikası
3. Demir ve elik işleri fabrikası
4. Ekovat-kopresr fabrikası
5. Ekovat fabrikası teknik laboratuvarı
6. Ev aletleri fabrikası araştırma, kontrol ve test laboratuvarları
7. Prototip arařtırma ve geliřtirme merkezi
8. IBM servisi

PROFİLO

ŐANAYI ve TİCARET A.Ő.

2. Taşocağı Sok. 26-28, Mecidiyeky, İstanbul
Tel: 46 51 20, Telg: Profilode, P.K. 98 Beyođlu

SUMMARY OF CONTENTS

STANDARDIZATION UP TO THE TIME OF TSE DURING THE REPUBLICAN REGIME P. 3

Last October was a month full of national and international celebrations. In the meantime, World Standards Day was also celebrated.

As in most of the European countries, in Turkey too, the 25th anniversary of the Economic Commission for Europe (ECE) was celebrated. We altogether followed the development of international standards in the field of agriculture very closely. On our part, the most significant one of the celebrations that took place during the month was the 20th anniversary of the Turkish Standards Institution.

These events were already referred to in our previous editorial. The present issue of STANDARD gives in detail the reflections of the happy anniversaries that were celebrated over the country last month. The purpose of returning to the same subject is to give some information about the developments in standardization work in Turkey prior to the creation of TSE.

No reference will be made to the standards which appeared during the Ottoman Empire since they were previously dealt with in their various aspects. This time we would like to review the status and development of standardization during the Republican régime in Turkey prior to the establishment of the Turkish Standards Institution.

On the advent of the Republican régime the private sector speeded up the standardization activities that had been initiated by the end of the Ottoman Empire. Various business organizations to include the İstanbul Chamber of Commerce and the Adana Commodity Exchanges being ahead arranged for meetings emphasizing the necessity of standards and the inconveniences to result when export is not controlled. The Adana Commodity Exchanges, through the Regional Director Faik Kurdoğlu's efforts then, sent for samples of standard cotton from Liverpool and attempted similar implementations.

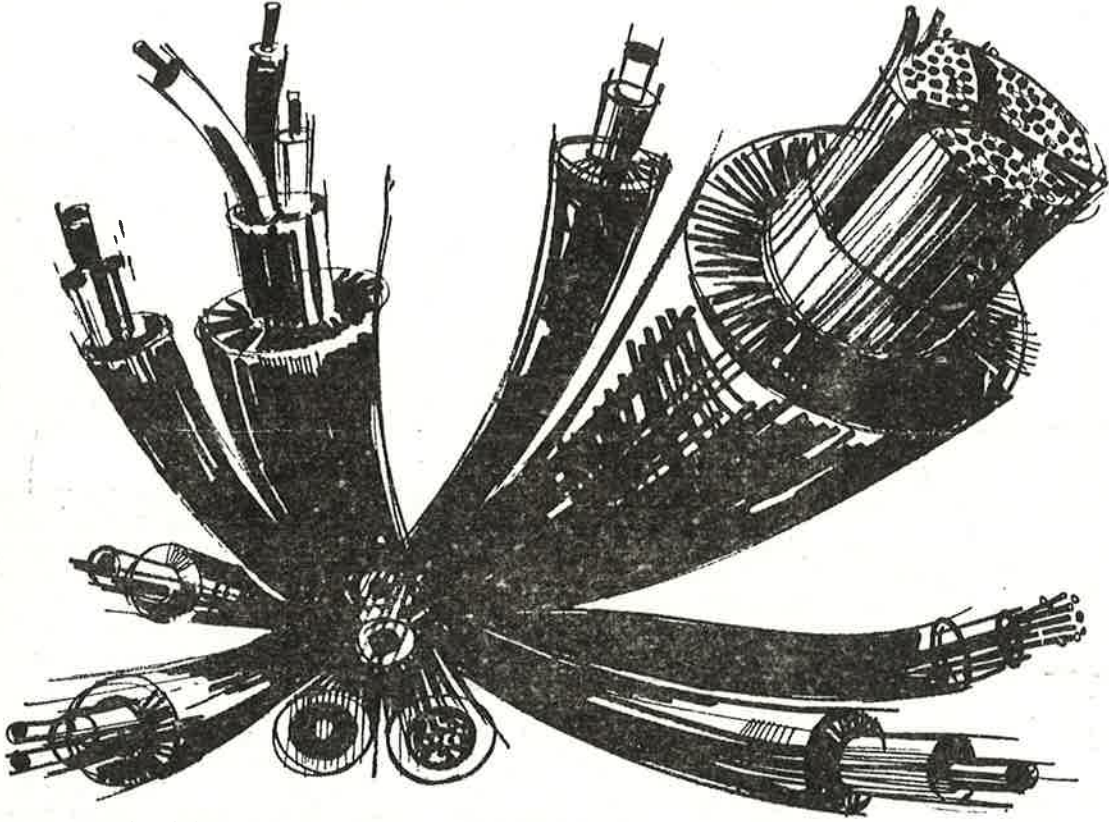
After the matter was brought to the Parliament's attention and every possible endeavor was

made, the Law No. 1705 «Prohibition of, Adulteration in Trade and Control and Protection of Export» was passed and put in effect in 1930. When this law was intended to affect a certain item, standard for that particular item was prepared first. According to the understanding of that time such standards used to compare to regulations including the information as to the quality of goods, methods of inspection, and legal actions to be taken when non-conformity to standards are determined. The first regulation was published in 1931 and it was followed by the standards for such products as pipless raisins, eggs, and acorns.

The Export Department, under the Ministry of Commerce, which was later called Türkofis and then the Foreign Trade Department, had been given the authority to draw up those early regulations. Six years later, this authority which, according to the regulations, had been delegated to the Chambers of Commerce, was considered to be more appropriate to be taken over by the Government and as enforced by the law No. 3018 issued in 1936 as an annex to the law No. 1705 the authority was given to the Directorate of Standardization established within the structure of the Ministry of Commerce. In those days, the Ministries of Economy and Commerce used to be combined as one single ministry. The Directorate of Standardization used to perform duties pertinent to export products while the Department of Industry prepared and implemented standards in the field of industry. Thus, both the preparation and implementation and controlling of standards were concentrated at one center, that is, a ministry.

The standardization work in Turkey, which was carried out in this manner until World War II, could not bring forth the desirable developments and number of standards prepared in Turkey (including those relevant to industrial and export products) did not exceed 22. After the War, upon realizing in Turkey the necessity of reorganizing the standardization work which has made an increasingly great progress in the rest of the world, a standardization expert was asked for through the United Nations. The Swedish expert Olle Sturen

1000 Volt veya 15000 Volt? Türk Siemens protodur kabloları

1965 yılından beri Türk Standartları Enstitüsü (TSE) ve uluslararası normlara uygun 1 ilâ 15 kV'luk yeraltı ve sualtı Protodur kabloları ve her cins Protodur izole iletkenler imâl etmekteyiz

Uzmanlarımız tesislerinizin teknik yönden kusursuz ve ekonomik olmasını teminen, her türlü yardım ve tavsiyelerde bulunmak üzere emirlerinizi beklemektedirler

Siemens'in Türkiye Umumi Mümessili Simko ile görüşünüz.

SİMKO
Ticaret ve Sanayi A.Ş.

İstanbul:
P.K. 64 Tophane
Telefon: 452090
Teleks : 290

Ankara:
P.K. 48 Yenışehir
Telefon: 182205
Teleks : 52

İzmir:
P.K. 481
Telefon: 38619
Teleks : 76

Adana:
Telefon: 2962
Teleks : 35

who came to Turkey in 1952, following his studies of the state of our export, industry and standardization, submitted a report stating that in the west there had been existing no government both to prepare and at the same time implement standards any more and that the job of making standards had to be left to autonomous organizations comprising of representatives of scientific, governmental and private sectors, and ministries and their components having the executive power had to control them. The Government favoring those views gave the Union of Chambers of Commerce, Chambers of Industry, and Commodity Exchanges of Turkey the authority to establish an institution to operate in compliance with the foregoing principles.

Well, TSE is the rapidly promoting institution which was created 20 years ago and TSE is the institution that has prepared 1750 Turkish Standards (to include 331 which have been enforced mandatory by the Government) in 20 years, against 22 standards that had been prepared in 24 years by the Government itself.

TSE CELEBRATES WORLD STANDARDS DAY

p. 5 - 7

Programs of Celebration, Meetings and Conferences in 7 more Cities Other Than in Ankara

On 14 October 1974, World Standards Day, as in the other ISO member countries, was celebrated in Turkey as well.

This year, for the celebration of World Standards Day, meetings were arranged in the provinces of İzmir, Adana, Mersin, Konya, Samsun, Eskişehir and Antalya other than those at the TSE Headquarters in Ankara. The pictures and information regarding the meetings of celebration held at the places other than in Ankara will appear in the next issue of STANDARD.

President Faruk A. Sünter who started the ceremony with a laconic opening speech at the TSE Headquarters in Ankara stated that World Standards Day this year had an exceptional significance in that on the same day the 20th anniversary of TSE, the 25th anniversary of the ECE Agricultural Standards, and the 70th anniversary of IEC were also being celebrated. (More detailed information about each anniversary has been included separately)

According to the schedule the first speech on World Standards Day was made by Taner Berkün, TSE Public Relations Officer, and the complete text of his speech is given below.

14 October 1974, World Standards Day

14th of October is the 28th anniversary of the decision that had been taken in 1946 for the creation of the International Organization for Standardization (ISO) and it is celebrated as «World Standards Day» by the ISO member countries since 1970.

Before getting into the details of establishing of a World Standards Day, its significance and importance from the development point of view of standardization, it would be worthwhile to give

some brief information about the historical development of the international standardization movement.

Various standards instinctively found out and implemented by the primitive men, have increased in number parallel to the human being's developments in economical and social fields and formed up certain rules conscientiously established to meet certain requirements along the centuries.

The Industrial Revolution which began in the XVIIIth century and continued through the XIXth century not only caused great changes in the economic and social structure of the western communities, but also brought the methods of «mass production».

These methods have been greatly effective in bringing about the contemporary standardization movements. Therefore, it would not be wrong to consider the Industrial Revolution as a starting point in view of the present level that standardization has reached.

While the standardization movements at operational level increasingly developed at this stage, towards the end of the XIXth century, on the one hand, attempts were made towards national standardization in order to prevent the losses caused by difference of standards in national economies, on the other hand, the trade, as a result of increasing efficiency and production parallel to progressing industrialization, started gaining worldwide importance by running over the national boundaries.

Implementation of different national standards by each country is one of the important obstacles hampering the development of international trade. As a result, elimination of differences between the standards that are valid in exchange of goods at international level as in the other levels and establishment of a harmony in this field is inevitable. These are the factors which forced the international standardization work to start.

Electrical engineers are the ones who have first realized the importance of international standardization. During the years following the XIXth century establishment of an organization capable of determining the international standards in the electrical and electrotechnical fields was seriously discussed at meetings organized in different countries. The fruit of these efforts was reaped at the International Electricity Council meeting held in Saint Louis (USA) in 1904 by the decision taken for the creation of the International Electrotechnical Commission (IEC).

On this occasion, in addition to the other happy events we are delighted to celebrate also the 70th anniversary of the creation of IEC of which TSE has been one of the members and the representative in Turkey since 1956. IEC which is one of the pioneer organizations of international standardization has achieved great advancements becoming to its 70 years of past. Number of IEC technical committees that has prepared international standards in various branches of electrotechnics is 80. IEC that 41 countries are the members of have published 1000 international standards.

Getting organized in the field of electrotechnics was, of course, not enough for solution of the prob-

lem. Need for international cooperation in various fields, especially, in that of mechanical engineering standardization work was felt early XXth century. Establishment of an organization to prepare standards for the subjects outside the IEC field of activities was delayed until 1926. In the same year, based on the decision taken at a conference organized by some national standardization organizations in New York «International Confederation of National Standards Associations» (ISA) was established.

Upon appearance of symptoms of the war during the years following 1930 some of the founders began to leave the organization and this resulted in abolition of ISO in 1942.

18 allied countries of World War II established the «United Nations Standards Coordination Committee» (UNSCC) in 1944. This provisional organization established under war conditions could not operate effectively.

Immediately after the war the efforts for the establishment of an international standardization organization was resumed. The representatives of 25 countries who convened in London on 14 October 1946 agreed upon establishing of the International Organization for Standardization (ISO) for the harmony and unification of industrial standards at international level.

This is how ISO presently having 80 members, 160 technical committees was first established as a worldwide organization. ISO has so far published 3000 international standards.

Standardization is a field of activities which could have established relations closely followed by the concerned production and scientific circles. In other words, all those concerned have, somehow or other, to come face to face with the standards that they are interested in. However, economical and social benefits of standardization have multiple aspects and are of wider scope. The objectives of standardization are to raise the living standards of communities majority of which are consumers and to contribute to the welfare of the people in general as well as putting the production into a certain order and increasing the efficiency.

However, a great majority of the community which standardization aims to serve is neither sufficiently aware of standards nor can it consciously appreciate the advantages of them yet. The failure of those involved in standardization work in indoctrinating the concept of standardization to the public is not too little to underrate.

It was the very idea that had led Faruk A. Sünter, the founder and President of TSE, during his ISO presidency, to the thinking of worldwide propagation of the idea of standardization among the public at least once a year.

When he participated in the celebration of the 50th anniversary of standardization in the United States in 1968 as a guest of honor while he was the ISO President, Sünter emphasized the need for the preparation and application of a worldwide program to help achieving the ISO's objectives and on that occasion he also suggested the establishment of a «World Standards Day», like «Mothers' Day», «Hu-

man Rights Day» and so on, to be celebrated each year by all ISO member countries.

The idea which had been positively responded was taken up at the ISO Council meeting in 1969. At this meeting, October 14 which, in fact, is the date of the creation of ISO as decided during the London Conference in 1946, was pinpointed as «World Standards Day» which, each year, is celebrated by all ISO member bodies since 1970.

Each ISO member body celebrates World Standards Day by arranging special meetings, conferences, seminars, press, radio and TV programs trying to disseminate the idea of standardization to the extent possible.

TRT BROADCASTS A SPECIAL PROGRAM ON WORLD STANDARDS DAY

p. 7

On the occasion of World Standards Day the Turkish Radio and Television (TRT) included good pieces of news regarding the event in its broadcast programs before and after October 14 and especially during the news broadcast at 2000 hrs on October 14 the celebration ceremonies at TSE were shown on the television.

In the same evening, on the occasion of the 20th anniversary of TSE a 6-minute film covering some TSE activities such as laboratory work on some consumer goods was shown on television during the «Daily News Round-up» program.

TURKISH STANDARDS INSTITUTION IS TWENTY YEARS OLD

p. 9 - 14

The 20th Anniversary of TSE was Celebrated on October 14, World Standards Day

The Turkish Standards Institution was created upon the decision taken by the Board of Governors of the Union of Chambers of Commerce, Chambers of Industry and Commodity Exchanges of Turkey on 16 October 1954 as instructed by Sitki Yırcalı, then the Minister of Economy and Commerce.

This year, the 20th anniversary of TSE was celebrated on October 14 according to a special program joint with that of World Standards Day.

Velid İsfendiyar, TSE Secretary General who made a speech on the occasion of the 20th anniversary of TSE during the celebration of World Standards Day gave some detailed information about the preparations prior to the creation of TSE, 20 years of standardization work and the TSE Mark Certification activities which the Turkish people is closely interested in.

Velid İsfendiyar's speech is given below as was delivered by him:

The 20th Anniversary of the Creation of the Turkish Standards Institution and the TSE Mark as an Indication of Conformity to the Turkish Standards

The Turkish Standards Institution has been celebrating the 20th anniversary of its coming into being as embodied by the Union of the Chambers of Commerce, Chambers of Industry, and Commodity Exchanges of Turkey.

The beginning of standardization movements in Turkey dates back to several centuries ago. Standards comparable to modern ones were prepared for various consumer goods and implemented successfully during the rule of the Ottoman Empire in the 15th and 16th centuries. «The Bursa Municipal Law» that was enforced in 1502 by Sultan Beyazid II in order to put the market system into good order can be referred to as one of the best samples of early standards. The photocopies and the translation into modern Turkish of these documents which are being preserved in the archives of the Topkapı palace have been reproduced and published by the Turkish Standards Institution.

The decline of the Ottoman Empire in political field disorganized the economical system and gradually upset and degenerated the production and, as a result, standardization was also adversely affected.

In addition to the effects of the War of the Balkans and the World War II, the outbreak of our War of Independence totally collapsed the country's economy which apart from hampering the standardization movements also caused starvation since the people had great difficulty in finding even the poorest quality of consumer goods just to keep them alive.

Following the enactment of the Law No. 1705 «Prohibition of Adulteration in Trade and Control and Protection of Export» in 1930, that is, almost a decade after the proclamation of the Republic that the standardization work was resumed more seriously.

Under provisions of the foregoing law the Republican Government used to have the authority of drawing up and putting into mandatory enforcement the national standards needed by the country. The Government used to exercise that authority of its by preparing and enforcing what was called «The Regulations Governing the Implementation of Norms». Number of those standards (regulations), which mostly covered export products and were put into mandatory enforcement in export, had gone up to 22.

During the years following the World War II, in many countries and likewise in Turkey the necessity of reorganizing the standardization activities with a new understanding and approach was realized. In order to benefit from the advantages of not having been involved in the war it was necessary to rapidly increase agricultural and industrial production so as to meet both the local and foreign market requirements.

At that stage, administrators, who could foresee the positive results that would be attained in qualitative and quantitative development of production through standardization, asked for a standardization expert through the United Nations in order to have the system established according to the law No. 1705 and its supplement No. 3018 reviewed and to have legal or organizational defects and shortcomings, if any, eliminated.

Olle Sturén (Sweden), the present Secretary General of International Organization for Standardization (ISO), who was sent to Turkey as an expert by the United Nations in 1952, as instructed by the Ministry of Economy and Commerce, started to work in cooperation with Faruk A. Sünter, then the Secretary General of the Union of Chambers of Commerce, Chambers of Industry and Commodity Exchanges of Turkey.

As was understood from the report that had been submitted to the Ministry of Economy and Commerce after two years of endeavors, standardization as a whole was not merely a governmental responsibility but something requiring the contributions and team work of all groups of interest such as producers, scientific organizations and consumers. Furthermore, standards were supposed to be prepared by an autonomous and specialized organ enabling such a cooperation within its structure and that the mandatory implementation to be carried out by the Government as it used to be.

The Ministry of Economy and Commerce, approving such a report reflecting the modern aspects of standardization, instructed the Union of Chambers of Commerce, Chambers of Industry and Commodity Exchanges, to establish and operate a standardization institution in accordance with article 62 (h) of the law No. 5590.

General Secretary Faruk A. Sünter, together with Olle Sturén, drafted up the Institution's Statute considering it as a unit within the Union, and upon approval of the Statute by the Board of Governors of the latter the «Turkish Standards Institution» was established on 16 October 1954. Faruk A. Sünter as the President, Ahmet Cemil Conk as the Vice President, and Necmettin Tanyolaç as the Secretary General started out working on the organizational scheme in cooperation with Olle Sturén.

Now, we shall study the TSE's national standardization activities during the last 20 years, which in fact is too short a period for an organization, in the following two phases:

1. Period prior to the Statute, and
2. Period after the Statute.

a) TSE activities prior to the Statute

— A year after its establishment, TSE changed its status which enabled it both to increase its limited monetary income which it used to get from the Union and to have the administrative freedom increasing its efficiency.

— In spite of the early difficulties TSE established relations with some international standardization circles and seven and half months after its establishment, that is, on 26 May 1955 became a member of ISO, on 1 January 1956 a member of IEC and gained the status of representing these two organizations in Turkey.

— Thanks to its new status TSE reorganized itself by having the Preparatory Groups and Tech-

nical Committees «Groups of Experts» and increased its efficiency. As a result of this TSE had 30 Turkish Standards approved during the term of 1958-1959.

— As referred to above, one of the most important efforts made by TSE was for its constitutional statute. The two drafts aiming the TSE's autonomous status and increasing of its revenue was further elaborated and submitted to the Government in mid 1959.

— During this period, the Ministry of Industry supported TSE by requesting it to prepare standards and by putting them in mandatory enforcement. In order to overcome the difficulties encountered in implementation of mandatory standards the «Regulation Governing the Implementation of the Turkish Standards» was drafted and submitted to the Government. This Regulation, however, could have been put in enforcement by the end of 1959.

It should be noted that while all these efforts are being made the number of staff (though was gradually increasing) did not exceed 4-5 and the Institution was carrying out its activities in a small apartment rented in a building.

b) TSE activities after the statute

The TSE Statute No. 132 was approved by the National Committee of Unity and put in effect following its publication in the Official Gazette dated 22 November 1960 No. 10661.

yangın
söndürme
araçları

- imalât • satış •
- iç • dış ticaret •

karaköy tünel cad.38 kut han istanbul
telefon : 44 0916 - 49 5789

The development of and the services rendered by TSE during the last 14 years following its legal constitution are summarized below.

— TSE had first started to operate in 1954, which is the year it was established, in a room occupied by the Union of Chambers of Commerce and later moved to a 3-4-room apartment. Based on the advantages brought forth by the statute No. 132 TSE which had undertaken the countrywide duty and responsibility of standardization rented a more adequate place to work and initiated efforts to own its own facilities to enable it to carry out its activities more effectively.

The foundation of the present TSE facilities laid on 15 December 1961 on the 12.000 m² space granted by the Ministry of National Defence and the admin buildings and laboratories financed by the the American aid ware completed and put in operation in 29 May 1964.

Almost three-fourth of the site which is formed up of four blocks of buildings have been spared for the laboratory facilities. These facilities which comfortably accommodate both the technical and the admin staff also include the auditoriums permissible for all sorts of national and international meetings and conferences.

— The new statute and possession of the present facilities increasingly speeded up the TSE standardization activities and number of standards approved to date have gone up to nearly 1750 some 315 of which have been put in mandatory enforcement in export and the local market by the Council of Ministers.

— TSE which actively participated in the international standardization activities during the early years of its establishment, has later been more effective and, could have become a member of the ISO Council comprising of 14 members especially during three-year terms of 1963-65, 1965-71 and for 1974-76. Faruk A. Sünter presided ISO for three years during the term of 1968-70. The eighth ISO triennial General Assembly which met in the TSE Headquarters in Ankara in 1970 was participated by nearly 500 delegates from 42 countries.

TSE which follows the international standardization activities very closely with particular attention to those concerning the country trying to defend the Turkish points of view. TSE has been transferring the international technological developments into the country by adapting and publishing international standards as the Turkish Standards in due time and rendering valuable services from the foreign trade point of view as well.

— The TSE laboratories which were put to service step by step subsequent to opening of its present facilities to operation have reached a level capable of meeting the countrywide requirements in the field of standardization.

These laboratories conduct the experimental researches concerning the standards to be prepared, the tests to ascertain conformity of goods and pro-

ducts to relevant standards and acts as an arbitrator in cases where the results arrived at by some other laboratories disagree with each other.

TSE MARK CERTIFICATION ACTIVITIES

Since the end of 1966 TSE has been granting the manufacturers the authority for the use of the TSE Mark on their products as an indication of conformity to the relevant Turkish Standard.

The implementation of the TSE Mark certification system which is to the advantage both of the producer and the buyer was not quite emphasized until such time when the public sector preferred the purchase of items bearing the TSE Marks in meeting the governmental requirements as required by five-year plans. Thereafter, number of firms applying through TSE for the authority for the use of the TSE Mark on their products has become increasingly greater.

Up to this date, with 63 leading firms from the industrial sector TSE Mark agreements to cover various investment and consumer goods have been signed.

The basic condition of a healthy industrialization and economical development is the production in conformity to standards. As the products bearing the TSE Mark increase our consumers will satisfy their needs by buying the equivalent of what they pay for, the producers will reach a more productive and profitable working level of business and, consequently, the country's position in the international trade will be stronger.

TSE 20th ANNIVERSARY PLAQUE UNCOVERS p. 14

The plaque, which had been fixed on the wall above the place of honor situated in the mezzanine of the Headquarters building in order to symbolize the immortality of the 20th anniversary of the Turkish Standards Institution, was uncovered with an appropriate ceremony following the celebration of World Standards Day on October 14.

Following his brief speech at the beginning of the ceremony, President Sünter kindly requested Sitki Yırcalı, who was the Minister of Economy and Industry and instructed the Union of Chambers of Commerce, Chambers of Industry and Commodity Exchanges for Turkey for the creation of TSE in 1954, to uncover the plaque. Ex-Minister Yırcalı also made a short speech after uncovering the plaque and at the end of the ceremony Sitki Yırcalı, Faruk A. Sünter, and Prof. Dr. Necmi Tanyolaç, who are all the founders of TSE, were given one each specially prepared reproductions of the plaque.

A GROUP OF TSE OFFICIALS VISIT THE ATATÜRK'S MAUSOLEUM

p. 15

On the occasion of the 20th anniversary of TSE a group of TSE officials as headed by President Sünter

visited the Mausoleum (Atatürk's Tomb) and President Sünter signed the signature book there.

THE FIRMS SUCCESSFULLY USING THE TSE MARKS FOR FIVE YEARS ARE AWARDED PLAQUES

p. 17

At the end of World Standards Day celebrated on October 14, the firms which according to their existing agreements have been using the TSE Marks on their manufactures for the last five years successfully were awarded special plaques as a token and remembrance of their achievements.

The representatives of the firms which have completed the first five years i. e. Ege Sanayii A.Ş., Kavel A.Ş., Superlit A.Ş., Türkkablo A.O. were given their plaques by Faruk A. Sünter, Necmi Tanyolaç, Hasan Tahsin Erol and İsmet Öztunalı respectively. Eternit Sanayi A.Ş. was sent its plaque on a later date since its representative was not present.

In the pictures on this page President Sünter while delivering his opening speech and the representatives of the firms while getting plaques are seen.

TSE congratulates the firms concerned and wishes the continuation of their success.

25th ANNIVERSARY OF ECE AGRICULTURAL STANDARDS CELEBRATED IN TURKEY TOO p. 19-23

The 25th anniversary of the work of international standards in the field of agriculture which began within the structure of the United Nations Economic Commission for Europe (ECE) was celebrated in Turkey as in the other ECE member countries.

This event was included as one of the main items in the World Standards Day program of celebration exercised both at the TSE Headquarters in Ankara and the other principal cities of the country, this year.

During the celebration ceremony in Ankara, as the TSE Vice President and Chairman of the Preparatory Group of Agriculture, Hasan Tahsin Erol made a speech reflecting the ECE standardization activities followed by another speech made by Arıçtan Tönük, reporter of the same group, relevant to standardization in the field of agriculture. On this occasion, an exposition comprising of samples of agricultural products in conformity with relevant standards was also arranged in the entrance of the TSE Auditorium.

The above mentioned speeches read as follows:

25 Years of the Work of the Economic Commission For Europe on Agricultural Standards

Today, 14th of October, we are here to celebrate both the World Standards Day and 25 years of activity of the United Nations Economic Commission for Europe, Working Party on Standardization of Perishable Foodstuffs.

Various programs for the celebration of 25 years of activity of the Working Party have been prepared by the UN European member countries and for the celebration of this event in this country the date of October 14 has been chosen.

The United Nations Economic Commission for Europe Working Party on Standardization of Perishable Foodstuffs was established in 1949 under the Committee on Agricultural Problems. The Working Party considered that the application of agricultural standards in international trade would help-

1. Raising the value of agricultural products,
2. Adapting agricultural production as closely as possible to the requirements of the consumer,
3. Defining and assuring the quality of the agricultural products from the time when they leave the producer to the time when they reach the consumer,
4. Developing modern techniques of transport, warehousing, handling and refrigeration,
5. Establishing a rational relationship between supply and demand by the use of common terminology, the formation of as exact a judgement as possible in the quality of agricultural products, and the introduction of modern sales techniques,
6. Speeding up traffic and reducing distribution cost in the Wholesale trade,
7. Ensuring that in the retail trade, consumers receive produce of definite and consistent quality, attractively presented.

The Working Party felt that standardization was an essential method for rationalizing the market and assisting production by establishing a demand for products of uniform high quality, which would eventually lead to increasing production and increasing trade between European countries and to the appli-

cation of new techniques of market organization and distribution. The Working Party also decided to elaborate trade standards which would be minimum standards of quality, but would provide for grades of quality above the base grade.

The Working Party which held its first meeting in 1949, in selecting the products to prepare standards for, gave priority to fresh fruits and vegetables to include apples, pears, apricots, plums, grapes, citrus fruits, tomatoes, potatoes, and the next priority to animal products to include eggs, fish, meat and poultry for all of which there is substantial inter-European trade, Groups of Experts for most of the products, were established, rapporteurs appointed, and begun to work. In later years the Working Party expanded its work on dry and dried fruit as well as on some products like fruit juices and quick frozen foods.

The Working Party carried on activities by establishing small teams of experts nominated by governments interest in the subject, appointing rapporteurs from among the experts to prepare reports and recommendations to be submitted to and finalized by the Working Party itself.

The meetings of the Working Party related to the work on standards are normally held in Geneva, the center of the Economic Commission for Europe, but some of these meetings are held in member countries at the invitations thereof.

Since Turkey, as an exporter of agricultural products, is interested in the standardization work of the Working Party, follows its such activities very closely. When the Working Party was working on the standards for dry figs and pistachio nuts which are of primary interest for this country we acted as the rapporteur. At our invitation, for example, the Working Party held its meetings on hazelnuts during 3-6 May 1965 and 31 May - 3 April 1970, and on pistachio nuts 6-11 September 1973 in Turkey.

Furthermore, the Working Party did not fail to establish and maintain close relationship with several international organizations such as OECD, FAO, ECE,

1974

TÜRK STANDARDLARI KATALOĞU

Yayımlandı

— ÜCRETSİZ GÖNDERİLİR —

Isteme Adresi

Türk Standardları Enstitüsü - Necatibey Caddesi, 112 Bakanlıklar — ANKARA

and ISO in particular. OECD has been involved in very valuable activities especially in testing of some standards by the application in trade and in interpreting of standards by the development of explanatory brochures. In 1962 OECD also initiated a Scheme for implementing standardization of fruit and vegetables known as the «OECD Scheme for the Application of International Standards for Fruit and Vegetables». In addition to the Common Market countries Turkey has also accepted this scheme and enforced it for application in the international fruit and vegetables trade.

FAO assisted the Working Party in the original early work. After the Codex Alimentarius Commission was created by the joint FAO/WHO Conference on Food Standards in 1962, the Working Party began to cooperate very closely with this Commission. The recommended standards elaborated by the Codex Alimentarius Commission define minimum conditions of acceptability and take into account the technology involved in processing and include information on analysis, sampling and hygiene processes.

The Working Party is in close cooperation with ISO also. The secretariat of ISO was first represented at a plenary session of the Working Party in 1958 and has since then participated in the work of the Working Party and its subsidiary bodies. The ISO program for the standardization of agricultural food products includes the aspects of terminology sampling, testing, analyses, product specification, packaging, storage and transport, which are subjects complementary to the interests of the Working Party. In order to avoid duplication of efforts between the two organizations maximum care is being exercised.

Through its efforts in elaboration of fruit and vegetable standards ECE has contributed a lot to the development of trade in fruit and vegetable in Europe during the last 25 years. The changes that the trade in fruit and vegetables has gone through in Europe during the last 25 years have not only effected the techniques of production and selection of varieties but the techniques of marketing as well.

Up to now the Working Party has prepared 39 European Standards covering 43 items of fruits and vegetables for application in international trade. In addition, 6 more standards have been put in application for trial for 2 years' period. Some standards are expected to be finalized while the preparation of several other are to be programmed during the next term.

Some of these standards which are considered to be essential especially from the country's export point of view will be adapted for use as the Turkish Standards.

Thank you.

Source of reference: AGRI/WP.1/CRP. No. 2, 18 June 1973.

POSITION AND IMPORTANCE OF STANDARDIZATION IN AGRICULTURE

Standardization, which expresses the uniformity of intire characteristics and determines the characteristics, dimensions, content of foreign matters, tolerances of defects, style and dimension of packaging with necessary signs and information of products enabling the consumer to know beforehand the characteristics of what he is going to buy and the equivalent of what he is going to pay for as well as stimulating the producer to produce some agricultural products with certain characteristics. For example, when spoken of the extra class of Amasya Apples it is understood that the product with certain characteristics of shape, bigness, color, appearance, and ripeness is meant, because all of such characteristics for that class of product are predetermined in the relevant standard.

Standardization in the Turkish economy which depends on the successful marketing of agricultural products contributes effectively to the maintenance of the economic stability. In raising of agricultural products earth and climatic conditions are the main resources while seeds, nursling and seedling are the living material. Therefore, standardization in the field of agriculture begins with farm, garden, tree, and that it is know for sure that the rate of profit to be made is in direct proportion to meeting of market requirements for the product satisfactorily from both the qualitative and the quantitaive points of view. For marketability of the latest product at due cost it is essential to start with raising the seeds, nursling, and seedling of the varieties to meet the market requirements and that of high rate of productivity. The choice of a certain variety, certified seeds, nursling and seedling is the first indication of the effects of standardization in the field of agriculture. The way of sowing and planting them, however, necessitates the development of standards for methods. To develop uniform gardens by raising the identical nursling and seedling of a certain variety is in a way implementation of standards at gardens in order to obtain better results. In order to fully benefit from this, however, selection of space, preparation of soil and conditions of planting are necessary.

At the initial stages necessary care must be exercised in picking and storage of superior quality of products that are produced by spending great efforts and with contribution of the nature. Otherwise, they lose a gerat deal of their value. Therefore, compliance with the requirements of standards in picking and storage is necessary. Standardization reveals itself in the market not only by its effects but also by its enforcing provisions. The goods

which come to the store in order to be offered to the market must first of all be freed from foreign matters and defects and then be stored and maintained separately according to certain classes and degrees and offered to the market being packaged in conformity with relevant standards and market requirements. Next thing to do is to store the packaged products under protective conditions and take necessary measures at every step of transport extending from storage to the consumer. Presently, the time of selling spoiled products covered by a good quality layer on top is over.

When the stages of development of standardization in the field of agriculture in Turkey is briefly viewed it is seen that subsequent to some new movements following one after another upon proclamation of the Turkish Republic the Ministry of Industry was established. It was this Ministry which realized the enactment of certain laws in order to put our economic life in order, to protect our prestige in international trade and to raise the value of our products. On 19 June 1930, which is seven years after the proclamation of the Republic, the

Act 1705 «Prohibition of Adulteration in Trade, Control and Protection of Export» was passed. By the promulgation of such a law during the years following the war when each country raised the customs tariffs in order to protect the value of their products against competition and as a result offering goods to market became difficult, it was intended to offer to market our agricultural products including tobacco, grapes, figs, hazel - nuts, cotton, acorns, apples, pistachio nuts which constitute an important proportion in the country's economy and export by rearranging and improving their commercial characteristics so as to gain the confidence and attract the interest of the buyer. Then, separate Regulations starting with the most important products were issued. The law which consists of 11 articles can be grouped namely under three main sections as follows:

1. Authority for determining of standards.

2. Procedures for control and inspection of products,

3. Penal actions against those who do not conform to standards.

6 years after the enforcement of the law 1705, that is in 1936, the law No. 3018 supplementing the former was enacted in order to bridge the gap in the control of export. This supplement consisting of 18 articles set forth the principles of -

1. Controlling of export,

2. Controlling of export by the Government officials.

The first principle provides the obligation for preparation of export products in conformity with certain characteristics and conditions while the second one brought forth the export control services to be carried out by the Government officials who have gone through certain training courses and are familiar with products. This kind of activities went on until 1960 when the Turkish Standards Institution attained its autonomous status being authorized to deal with preparation of standards by enactment of the law No. 132 in 22 November 1960. This law which consists of 16 basic and one provisional articles defines the statutory objective of the Institution as «to draw up standards for all kinds of materials and products as well as for methods and services.» Thus, a new term in the field of standardization in the country begins with the foundation of an autonomous public organization based on scientific and technological principles, operating in a western way with the contemporary understanding. Entitling of the standards being prepared and approved by the Turkish Standards Institution as «The Turkish Standards» has been bound to certain and exact principles. Standards for agricultural products are drawn up by the Preparatory Group of Agriculture which is one of the 15 organs constituting the TSE Council of Experts. Most of nearly 200 agricultural standards out of about 1750 standards that have so far been approved by TSE are the standards for products which can be grouped namely as:

1. Fruits (Fresh, Dry, Dried and Processed)
2. Vegetables (Fresh and Dry)
3. Oil Seeds
4. Cakes
5. Animal Feeds
6. Slaughter Animals
7. Meat and Meat Products
8. Milt and Milk Products
9. Crude Vegetable Oils and Fats
10. Beverages
11. Fruit Juices
12. Canned Foods
13. Test Methods (Fruit and Vegetable Products; Cereals and Pulses; Tea)
14. Raw Hides, Leather

15. Guide to Storage

Presently, 80 agricultural standards are being worked on. Nearly 70 of standards for agricultural products and processed products prepared to date have been put into mandatory enforcement in export and the procedures for inspection of products are covered in «The Regulation Governing the Implementation of the Turkish Standards» issued in 1967.

As can be understood from what has been explained so far although standardization is an ideal means of development, it is also a discipline which cannot tolerate even a slightest negligence. Developed countries have now been leading the way towards common international standardization and Turkey as an exporter of agricultural products has also been involved in the activities directed to this end. As has already been pointed out standardization is not a brand new subject in Turkey.

According to its statute TSE is authorized to prepare standards and the concerned Ministries carry out the implementation of them based on the

Resolutions passed by the Council of Ministers. Although one of the prerequisites for development is to have standards capable of meeting the requirements it is essential to supplement them by taking necessary measures as well. On top of these measures to be taken is the control of implementation of standards. Instead of offering the agricultural products to market as they come from place of production we have to clean, sort out by sizes, pack in clean and proper packages, in brief, to introduce to international markets after having prepared in conformity with relevant standards and inspected them as being practiced by the developed countries. Since the major portion of our export products are of agricultural origin we have to prepare them in conformity with relevant standards for the sake of our foreign trade policy. TSE is in the peace of conscience of having contributed to the development of the country because of rendering services as efficiently as it can within its capacity. It is hoped to see the services for the control of implementation to be as efficient as in the preparation of standards.

Thank you.

TÜRK STANDARLARI

ENSTİTÜSÜ ADINA

SAHİBİ VE BAŞYAZARI : FARUK A. SÜNER

MÜESSESE MÜDÜRÜ : VELİD İSFENDİYAR

GENEL YAYIN MÜDÜRÜ : MUZAFFER UYGUNER

BU SAYININ SORUMLU

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ : İ. TANER BERKÜN

BASILDIĞI YER

: Türkiye Ticaret Odaları,
Sanayi Odaları ve
Ticaret Borsaları Birliği
Matbaası . Ankara

TELGRAF ADRESİ : STANDARD — ANKARA

TELEFON : 17 19 31 - 18 72 40/69

POSTA KUTUSU : 73, Bakanlıklar — ANKARA

İLAN TARİFESİ

Tam sahife 800 TL	1/2 sahife 450 TL	1/4 sahife 250 TL
----------------------	----------------------	----------------------

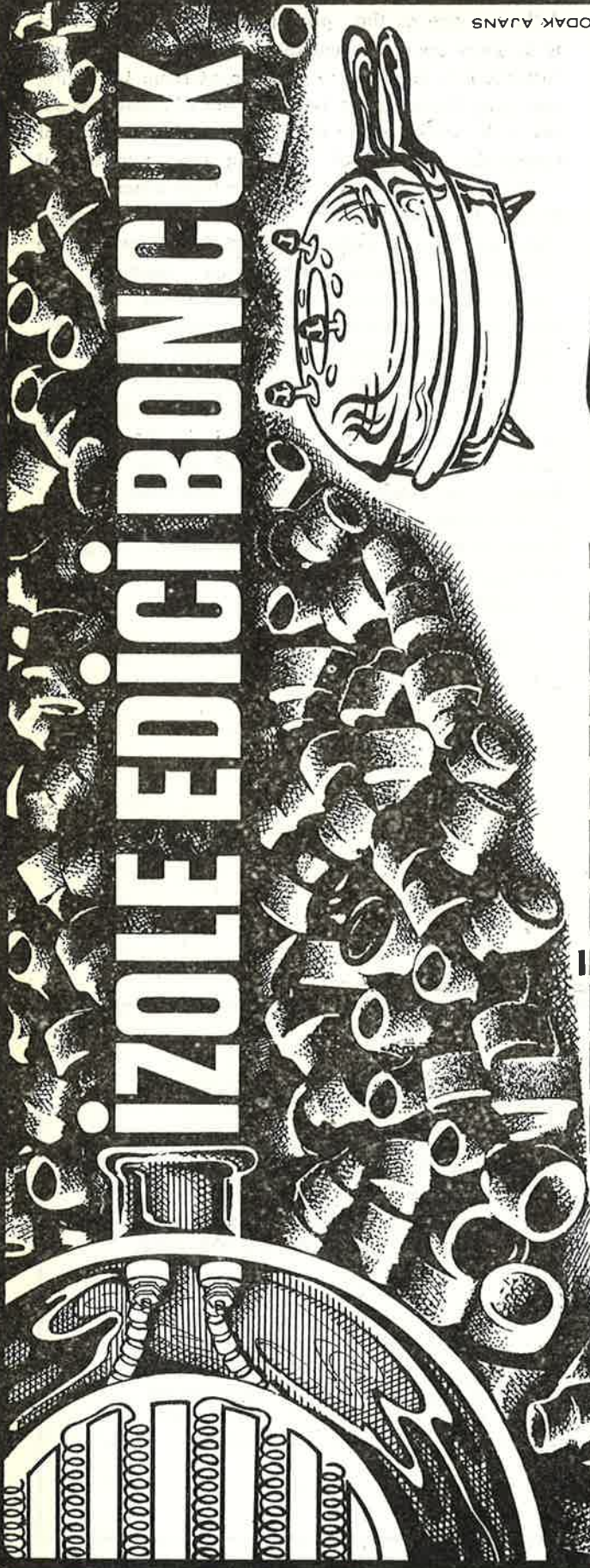
Kapak içleri ve arka kapak 1000 lira.
İlave renk başına 250 lira fark alınır.

ABONE ŞARTLARI

ADİ POSTA		UÇAK POSTASI
Yıllık	12 Lira	Abone bedeline
6 aylık	6 Lira	uçak postası
Sayısı	1 Lira	ücreti ilâve edilir.

Yazılar, Derginin ve yazarın adı amlarak aktarılabilir.

İZOLE EDİCİ BONGCUK

ODAK AJANS

REZİSTANSLI CİHAZLAR İÇİN

YURDUMUZDA İMÂL EDİYORUZ..

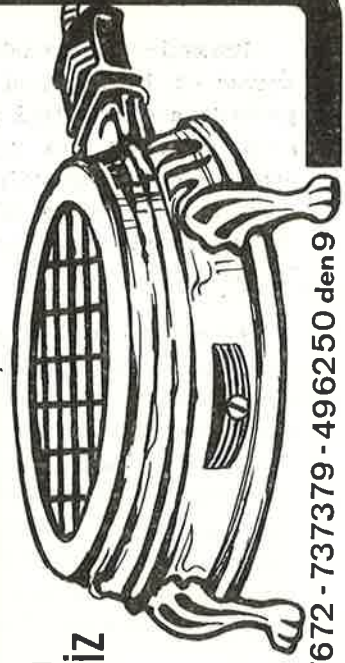
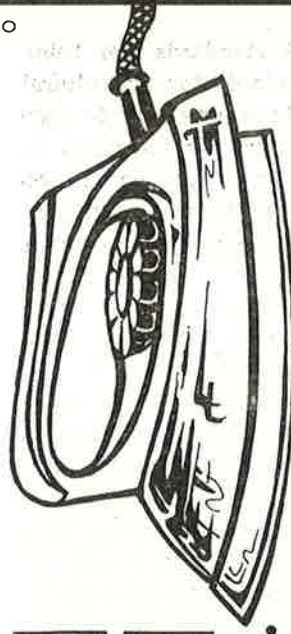
KER 220 ve DIN 40685'e göre STEATİT'ten yapılan izole edici boncuklarımızı, bayilerimizden ve Elektrik malzemesi satan mağazalardan kolaylıkla temin edebilirsiniz. LÜTFEN KATALOG İSTEYİNİZ

KALEPORSELEN
elektroteknik sanayi a.ş.
TS 50 Kapsamına giren malzemelerde

garanti belgesini
haizdir.

Halkalı asfaltı No:170 - Safraköy - İSTANBUL tel: 737672 - 737379 - 496250 den 9

KP1